

Пре 24 године, односно 16. септембра 1993. године, основано је Удружење војних пензионера Југославије (СРЈ), као изражена потреба пензионисаних подофицира и официра у враћању закинутих статусних и других права. На бурној друштвеној сцени, у којој су припадници војске у сложеним условима поднели значајан терет, избили су многобројни проблеми. Тих месеци и година појединци су остајали без породице, без огњишта, без имовине и многих тековина свога рада. Ускраћена су им и нека права и слободе. Десила се и она чувена хиперинфлација, што је код војних пензионера створило револт и одлучност да се организују и тако уједињени боре се за своја права.

Када је Уставни суд Србије 15. јула 1993. прогласио неуставном наплату пореза на пензије, то је међу пензионерима примљено са олакшањем.

Савезни министар одбране Павле Булатовић примио је делегацију војних пензионера 2. августа 1993. године. Разговарано је о тешком положају пензионера, о узроцима и последицама таквог стања. Министар је обавештен о припреми за оснивање удружења војних пензионера, о разлозима који су до тога довели о активностима које су у току. Министар је подржао формирање Удружења војних пензионера Југославије и обећао да ће Министарство уступити просторије и опрему за рад при војним клубовима и касарнама. Захтевао је да се Кабинету министра одбране достави статут и прецизан захтев за просторије. После тога почеле су конкретне припреме за оснивање Удружења.

Иницијативни одбор за оснивање Удружења образован је на састанку у Дому ваздухопловства у Земуну 26. августа 1993. године. У то време већ је деловало Удружење пензионисаних војних летача и падобранаца Југославије, које је практично и основало Удружење војних пензионера Југославије, тако да је председник Иницијативног одбора био Чедо Ковачевић, генерал-потпуковник у пензији.

Оснивачка скупштина Удружења војних пензионера Југославије (УВПЈ) одржана је 16. септембра 1993. године у Универзалној сали Централног дома Војске Југославије у Београду. Савезно министарство правде је 6. октобра 1993. донело решење о упису УВПЈ у Регистар.

Тада крећу задаци организационе изградње, садржаја и метода рада Удружења. Од почетних 1.616 чланова 1993. године, организација је 2003. године обухватила 31.604 чланова, сврстаних у више од 160 месних и више од 70 општинских одбора.

Чином оснивања Удружење је за области деловања одредило: заштиту основних права и слобода војних пензионера, пензијско и инвалидско осигурање, социјалну заштиту, здравствену заштиту, стамбено обезбеђење, стваралаштво, традиције, информисање, културне и рекреативно-спортске активности и сарадњу са сродним организацијама.

После пређеног пута од 24 године, савлађивања свих дечјих болести до пунолетства и зрелих година, гледано из данашњег угла, може се рећи да није основана војнопензионерска организација, требало би је измислити. Због тога изражавамо захвалност свим оснивачима, онима који су носили рад свих ових година и свима који су веровали у институцију тог профила. У актуелно време

Годишњица формирања војнопензионерске организације

БОРБА НЕПРЕСТАНА ЗА ПРАВДУ И ПРАВА

Уз испољену стручност, упорност и одлучност да се разрешавање проблема остварује посредством надлежних државних и законодавних и међународних организација постигнути су резултати који се све чешће спомињу као охрабрење за истрајавање на путу правде за све друштвене групе којима су вишедеценијска права окрњена или укинута.

ПИШЕ:
Љубомир
Драгањац

је то добровољна, невладина, недобитна, интересна, социјално-хуматинарна, патриотска и нестраначка организација, са снажном базом и људима опредељеним и кадрима да остваре циљеве Удружења.

Уз испољену стручност, упорност и одлучност да се разрешавање проблема остварује посредством надлежних државних и законодавних и међународних организација постигнути су резултати који се све чешће спомињу као охрабрење за истрајавање на путу правде за све друштвене групе којима су вишедеценијска права окрњена или укинута.

У значајна остварења УВПС може се, између осталог, убројити позитивно решен поступак за усклађивање месечних примања од 2004. до 2007. године. То што део корисника војне пензије или њихових потомака још увек није наплатио разлику, разлог су или њихова неактивност, односно судско утврђивање наследства.

Што се пак ванредног повећања пензија од 2008. до 2015. године тиче, све је приведено крају, укључујући и поступак у Европском суду за људска права. Нажалост, ненаплаћених 4,21 одсто остаје као споменик неправди и несхватању судских инстанци јер је редовно повећање (за тај проценат) урачунато као ванредно. Десило се, ето, да ту ситуацију није разумео ни највиши суд нашег континента.

Тренутно највећи проблем војних пензионера је смањење месечних примања које траје већ три године. Иако је закон по коме су смањене пензије означен као привремен, та привременост одвише дуго траје, што је за огромну већину пензионера постало ноћна мора, јер тешко састављају крај с крајем. Мада је наше удружење поднело народну иницијативу за враћање пензија на ранији ниво и њихово редовно усклађивање два пута годишње, како је то предвиђено у два члана основног закона, Народна скупштина Републике Србије то није ставила на дневни ред, иако је била обавезна да уради.

То упорно ћутање чиновника, покушаји да се манипулише нетачним чињеницама и неуважавање 33.898 потписника иницијативе, створило је незадовољство и до сада невиђене тензије у редовима војнопензионерке популације, па је све више оних који сматрају да мирним протестима треба изборити право на исплату пензије у целости. Удружење је, у међувремену, поднело и жалбу суду на поступање службеника у Народној скупштини. Очекује се да се ускоро одлуком огласи и Уставни суд Србије на нове околности које је наше удружење истакло као разлог за укидање спорног закона. У сваком случају Удружење ће наставити да се упорно бори за враћању на снагу системског закона који регулише војне пензије.

По поднетим тужбама којима је тражен нови обрачун износа пензије и увећање за 20 одсто Управни суд је одбио тужбе, јер се то односи само на професионална војна лица која остварују право на пензију од 1. 1. 2012. године.

Удружење ће у наредном периоду интензивирати напоре у своје активности усмерити на то да се војнопензионери систем врати у надлежност Фонда за СОВО. Садашњи систем омогућио је, на пример, да војни пензионери истог чина и положајне групе имају различиту висину пензија.

Здравствена заштита још увек није достигла ниво какав је имала пре неколико година. УВПС код надлежних органа Министарства одбране и у Фонду за СОВО инсистира на томе да се војно здравство изједначи са цивилним и да се у неким областима здравствених стандарда испоштују специфичности војне професије. Удружење се више неће мирити са незаконитим поступцима надлежних у Министарству одбране да се боловања професионалних војника до 30 дана исплаћују из доприноса за здравствено осигурање, већ то треба да чини послодавац.

Претешка је чињеница да 8.718 војних пензионера нема коначно решено стамбено питање, од којих су 4.221 без икаквог стана. Охрабрује решеност државе да за потребе система одбране, унутрашњих послова и безбедности у наредном периоду обезбеди 30.000 станова.

Удружење ће учинити све оно што је у његовој моћи како би нагомилани проблеми били превазиђени. У тој упорној борби неће се либити да употреби сва правна и административна средства, а на непоштовање закона реаговаће, као и до сада, одговарајућим потезима, укључујући и оне радикалне. Да пензионери буде боље.

Са пете седнице Општинског одбора организације УВПС Нови Београд

ПЛЕНИ ОСТВАРЕНО АКЦИОНО ЈЕДИНСТВО ЧЛАНОВА

Састанак је био веома добро припремљен, па се без околишавања може рећи да ће Општински одбор организације УВПС Новог Београда у месецима који следе пожњети многе плодове и квалитетно припремити изборе на којима ће указати поверење најраднијима и најспособнијима.

У просторијама СУБНОР-а Нови Београд 29. августа одржана је пета седница Општинског одбора организације УВПС Нови Београд. На дневном реду је било усвајање записника са четврте седнице, потом упознавање са закључцима 16. седнице ГЛО УВПС, па извештај о реализацији Плана финансирања ОпОр УВПС Нови Београд од 1. јануара до 30. јуна ове године, затим разматрање извештај Надзорног одбора УВПС о извршеној контроли материјално-финансијског пословања и осврт на редовну годишњу Скупштину Општинске организације.

Отварајући седницу новоизабрани председник Божидар Бабић поздравио је присутне, истакавши да је реч о првој седници у садашњем саставу Одбора и да очекује да то тело одигра кључну улогу у усмеравању чланства ка реализацији планова рада и пружању помоћи у решавању кључних питања статуса. Како је истакао, потребно је много стрпљења у раду општинског одбора и у месним организацијама, јер су у питању појединци са различитим потребама и ситуацијама.

– Ми не представљамо сами себе, већ је наш интерес чланство. Међусобни односи у Одбору треба да буду конкретни и да чувају достојанство сваког члана. Треба саслушати мишљење појединаца, али је одлука већине основ за јединствено деловање. Другарски однос и максимално поверење морамо издигнути на највиши ниво. Аргументима треба ићи против сумњи и подозрења. То су нека очекивања за која тражимо подршку Одбора, рекао је председник Бабић.

Пре преласка на рад по дневном реду седнице, председник је предложио да Одбор размотри Пословник о раду Одбора, који је члановима достављен пре скупа. Истакао је да је пословник требао донети одмах после изборне скупштине 2014. године и да важи до 2018. године. Како то није урађено, предложено је да се, сходно Статуту УВПС, пословник усвоји као неопходан документ. Чланови одбора у крајој расправи подржали су потребу доношења овог акта, па је пословник једногласно усвојен.

У првом плану одлуке виших органа

У уводном излагању председник је истакао да је записник члановима Одбора достављен уз остали материјал за седницу и да сликовито представља стање односа у Одбору. Записник се не може мењати, већ само поправити оно што није верно записано.

Општински одбор је усвојио записник са четврте седнице ОпОд. Примедбе које су

На седници су с дужном пажњом разматрана сва питања превиђена дневним редом

на записник изнели Бранко Петковић и Павле Лучић, како је одлучено, чине саставни део тог документа.

Председавајући је обавестио Одбор, да ће на свакој седници ОпОр, убудуће једна од првих тачака бити разматрање материјала, порука и закључака са седнице Главног одбора Скупштине УВПС, Извршног одбора ГО УВПС и аката са потписом председника удружења и из њих сагледати шта је потребно за рад ОпОр. На тај начин ће се доприносити остваривању пуног јединства унутар УВПС.

Први задужени да пренесе све значајно што се догодило на седници Главног одбора Скупштине УВПС био је Бранко Петковић, који је у нешто дужој елаборацији представио ток и закључке последње седнице.

О реализацији Плана финансирања ОпОд УВПС чланови су обавештени путем писаног материјала у припремном периоду седнице, па није било посебних нејасноћа. Допунска објашњења пружена су Ђорђу Петровићу и Боровоју Гајићу. Покретно је питање потребе да се боље дефинишу уговорне обавезе када је реч о просторијама које тренутно користи Општински одбор. Једногласно је усвојен и извештај Надзорног одбора ОпОд УВПС Нови Београд.

Позитивне оцене о минулој Скупштини

Занимљива је била тачка у оквиру које су се чланови ОпОд осврнули на минулу седницу Скупштине ОпОд УВПС. Председник је обавестио чланове ОпОд да је

замолио Бранка Бакића, члана радне групе за непосредну припрему и реализацију те значајне активности да припреми информацију и предложи оцене везане за седницу Скупштине.

Бранко Бакић, председник МО Сава - Савски кеј, у краћем обраћању, образложио је неколико битних питања која се односе на припрему седнице годишње Скупштине, њен ток, искуства и захтеве у реализацији бројних задатака Општинског одбора и месних организација.

Овогодишња седница Скупштине, иначе, била је прва коју није припремао председник Општинске организације УВПС Нови Београд, већ радни тим, због чега је имала обележја необичајности и специфичности. Наиме, познато је да је општинска организација 30. јануара остала без дугогодишњег и до сада најуспешнијег председника организације генерала у пензији Константина Арсеновића.

Поред припрема за седницу годишње Скупштине у месним организацијама и општинској организацији, придодата је и статутарна обавеза да се, услед ванредних околности, изабере нови председник. Све ово указивало је да се организација нашла у до сада најсложенијој ситуацији, која је захтевала веће и јединствено ангажовање, како општинског одбора, месних организација, тако и руководства Удружења, посебно председника Љубомира Драгањаца.

На свим овогодишњим седницама Општинског одбора, у дневни ред била је уврштена и тачка везана за припрему годишње Скупштине, али о томе није било

ни речи. Тек на седници ОпОд од 19. маја 2017. године дошло је до драматичног расплета, јер је вршилац дужности председника општинске организације, поднео неопозиву оставку и сам себе искључио из чланства у УВПС, напустивши и седницу. Коначно, тек на четвртој седници Општинског одбора од 7. јуна, приступило се озбиљнијој припреми за седницу годишње Скупштине.

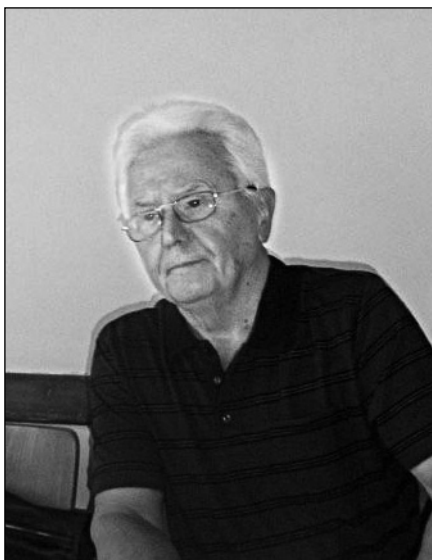
У кратком року значајно постигнуће

Тада је, поред осталог, формиран и тим за припрему извештаја и донета одлука о кандидату за председника општинске организације. У тим за припрему и израду извештаја одређени су: Бранко Петковић, Симеон Туманов, Ђорђе Петровић, Љубиша Јовановић и Бранко Бакић. Нешто касније тиму се придружио и Боривој Гајић. Групи се, као члан ГО УВПС такође прикључио и пружио осведочени допринос и Божидар Бабић. За овако важан задатак, на располагању је било мало времена, свега 22 дана, јер је годишња скупштина морала да се одржи најкасније почетком јула. Радило се готово свакодневно и у пуном саставу. Квалитету извештаја посебно су допринели Симеон Туманов и Бранко Петковић. Коначно, захваљујући колективном раду, јединству и међусобној толеранцији, успело се у томе да се у кратком времену сачини врло квалитетан извештај, као добра основа за расправу на Скупштини.

Председник УВПС Љубомир Драгањац у обраћању делегатима, поред осталог, врло похвално је говорио о квалитету извештаја и успешно извршеној припреми за Скупштину, доброј организацији скупа и коначно о успешно одржаној Скупштини.

У закључку осврта на годишњу Скупштину, која је, у једном делу свог рада, била и изборна (бирао се нове председник Општинске организације), може се констатовати да су, у целини, припреме биле успешне, врло кратке, и да је поред извештаја припремљен потпуни сценарио за вођење седнице.

Може се са сигурношћу рећи да је Скупштина била успешна, да су сви материјали били квалитетно урађени, да су дискусије и целокупна расправа били конструк-

Председник Божидар Бабић правилно је усмеравао рад скупа

тивни, да закључци пружају добру основу за успешну активност Општинског одбора, месних организација и целокупног чланства. Било је и мањих повреда Пословника у форми захтева да се посебно гласа о неким предлозима, када су већ усвојени извештаји и када је готово завршена Скупштина, што не умањује, укупне резултате.

Коста Новаковић, члан ОпОд Нови Београд, у краћем обраћању, нагласио је да је седница Скупштине релативно добро припремљена и организована и једна је од најбољих Скупштина УВПС Новог Београда. Уводни реферат је, према његовим речима, био кратак и сажет. Недостјали су подаци и чињенице о раду месних организација и о занављању чланства. Вођење скупштине било је углавном коректно. Одзив делегата је био добар имајући у виду доба године и временске услове. Услови за рад су били повољни, осим ремећења реда услед употребе мобилних телефона и гласних разговора појединаца.

С обзиром на чињеницу да се исти пропусти понављају узастопно дуги низ година, истакао је принципијелни став и потребу да чланови Општинског одбора и орга-

низацији УВПС треба између себе да се уважавају и да се то пренесе и на друге војне пензионере.

Посета Авали и телевизијском торњу

Председник Бабић је по завршеној расправи, у којој је учествовало неколико чланова Одбора, захвалио Бакићу на врло квалитетном осврту око припреме и одржавања седнице годишње Скупштине и члановима одбора који су ангажовањем и дискусијама допринели потврди ставова које је изнео Бакић.

Одбор је једногласно усвојио следећи закључак: Општински одбор ОпОр УВПС Нови Београд усвојио је осврт на годишњу скупштину за 2017. годину. Одбор је оценио да је седница годишње Скупштине ОпОр УВПС Нови Београд успешно припремљена и реализована, упркос свим проблемима који су испољавани и неоправдано продужавали период који је претходио одржавању седнице Скупштине. Ставова појединаца могли су да доведу до нарушавања јединства ОпОр УВПС Нови Београд. Одбор је био на висини задатка и својим одлукама усмеравао све активности на припреми и реализацији седнице годишње Скупштине ОпОр у духу Статута УВПС.

У оквиру тачке „Разно“ Боривој Гајић изнео је чињеницу да је од правника у градској управи сазнао да ће раније одузети простори бити враћени месним заједницама. Решење би требало да уследи током септембра или октобра.

Председник Божидар Бабић је предложио да месни одбори прикупе податке о интересовању чланства за краћи излет на Авалу, при чему би трошкове превоза и карте за торањ платила општинска организација УВПС. Затражио је да месни одбори доставе предлоге за коришћење заједничких просторија у стамбеним зградама у власништву Министарства одбране, које би се могле користити за рад. Што се просторија које користи ОпОд тиче, договорено је да месне организације могу да их користе уз координацију са потпредседником ОпОд.

Занимљиво је да ће током септембра и октобра, зарад сагледавања укупних прилика, председник Општинског одбора обавити разговоре са представницима месних одбора о организацији и свему што их тишти везано за рад и решавање проблема војних пензионера. Председник је на крају седнице присутнима поделио папире на којима су таксативно наведени најзначајнији подаци и опредељења везана за рад месних одбора и општинске организације војних пензионера.

Састанак је био веома добро припремљен, па се без околишавања може рећи да ће Општински одбор организације УВПС Новог Београда у месецима који следе пожњети многе плодове и квалитетно припремити изборе на којима ће указати поверење најраднијима и најспособнијима. Организација која има овакво руководство нема разлога да страхује за будућност, поготову уколико буде имала слуха за проблеме војнопензионерске популације и ако се више него до сада посвети „регрутовању“ нових чланова, посебно оних официра и подофицира који су пензионисани у последњих неколико година.

3. Пешић

Расправа је била конкретна и односила се на утврђене проблеме

Почетком октобра министри здравља и животне средине Златибор Лончар и Горан Триван одржаће заједнички састанак са члановима Иницијативног одбора за формирање националне лабораторије за испитивање последица бомбардовања НАТО-а пројектилама са осиромашеним уранијумом, штетним по здравље људи и животну средину у Србији. Иницијативу је покренуло више од стотину стручњака различитих профила да би се формирали координационо тело и национална лабораторија, како би се испитивале последице агресије НАТО-а из 1999. године.

И Колегијум команданата ондашње Треће армије, Приштинског и Нишког корпуса, чије је окупљање заказано за 7. октобар у Нишу ће, како се сазнаје, подржати ову државну иницијативу.

На стотине официра, војника и војних пензионера преминуло је од најтежих болести у ових 18 година, а да се о томе ћутало.

И у Републици Српској врше се припреме за формирање тела које би сарађивало са националном лабораторијом Србије, а бавиће се испитивањем последица бомбардовања НАТО-а пројектилама од осиромашеног уранијума.

Света Стошић

Утврђивање последица бомбардовања
НАТО-а 1999. године

ДА ПРОГОВОР ИСТИНА

*Из многих индустријских погона током бомбардовања
усуриле су отровне материје*

УПодгорици је обиљежена 24-годишњица од оснивања и рада Удружења војних пензионера Црне Горе. Поводом тог значајног датума за војне пензионере организован је пријем за званице, одржана свечана сједница, додијељена годишња признања и одржано спортско првенство војних пензионера.

Свечана сједница је отпочела минутом ћутања, одајући почаст преминулим пензионерима а затим поздравом упућеним званицама.

Предсједник Удружења Павле Бандовић, у пригодном говору, истакао је да је Удружење за протекле 24 године својим радом у потпуности оправдало своје постојање и ријешило више важних питања за војне пензионере, гдје је држава затајила: стамбена проблеми, усклађивање пензија, исплате заостале разлике пензија, здравствено збрињавање и брига о ветеранима.

Удружење је са Министарством одбране отпочело процес за изналагање рјешења стамбеног обезбеђења корисника војне пензије. Наредне године, рекао је министар, на недавно одржаном састанку, отпочеће изградња стамбених зграда у Тивту, Даниловграду и Подгорици, гдје ће дио станова добити и војни пензионери.

За исплату заостале раз-

Обиљежана 24- годишњица УВП
Црне Горе

ЗАВИДНИ РЕЗУЛТАТИ

Најзаслужнијима уручена су признања

лике пензија 2005-2007. године није постигнут напредак, иако бројне тужбе чекају рјешење. Данас ништа није сигурно када су еври у питању. Чекају се још увијек рјешења по давно поднијетим тужбама. Војни пензионери не траже ништа друго већ само што их следује и не заслужују да им закидају што им припада.

Остварена је и унапријеђена значајна сарадња са Министарством одбране, Генералштабом војске Црне Горе, Фондом пензијско-инвалидског осигурања, и Савезом удружења пензионера Црне Горе, а све у циљу побољшања стандарда војних

пензионера.

Није изостала ни међународна сарадња са удружењима војних пензионера Србије, Македоније и Русије. Поставши чланица Међународне асоцијације ИАЦ, „Војни пензионери у служби мира“, представници Црне Горе учествовали су на конференцијама у Београду, Астани, Паризу и ове године у Братислави. Црногорска делегација дала је значајан допринос раду тих конференција, због чега је добила посебно признање те асоцијације, а учесници конференција одликовани Орденом официрске части.

Учињен је значајан помак

у пружању помоћи и у обилазцима обољелих, изнемоглих и скојеваца, који су закорачили у десету деценију.

Унапређена је спортско-рекреативна активност у оквиру Спортско-рекреативног друштва „Војни ветерани“. Организовано је спортско првенство војних пензионера а „Војни ветерани“ наступају годишње на шест такмичења која организује Савез пензионера Црне Горе. Већ неколико година екипи су прваци ветерана Црне Горе.

У току године организују се излети и међуопштински сусрети којом приликом се посјеђују културно-историјска мјеста и споменици културе.

Свечаност је настављена додјелом годишњих признања која су за сарадњу и помоћ додијељена Министарству одбране, Генералштабу, Почасној чети Гарде, Фонду пензијско-инвалидског осигурања и Савезу Удружења пензионера Црне Горе.

Повеље су додијељене Вукашину Лазовићу из Никшића, Зорану Томашевићу из Херцег Новог, Данилу Мировићу из Бара, Радошу Жуђићу, Бранислави Јокановић, Душанки Стојановић и Радојаву Пешићу, из Подгорице.

Свечаност је настављена дружењем, пјесмом, игром и заједничким ручком.

Радивоје Здравковић

Наша осматрачница

НА СЦЕНИ ИНФЛАЦИЈА ПРИЗНАЊА

Сваке године, у августу, у просторије Удружења војних пензионера Србије слије се на десетине аката којима се чланови УВПС предлажу за лепезу признања. Ти спискови из појединих општинских одбора све су дужи и „дебљи“. Судећи по све бројнијим захтевима за признања, стиче се утисак да на седницама месних и општинских (градских) одбора глатко пролази сваки предлог. Сцене личе на дељење Алајбегове сламе. Кад је нешто бесплатно, део је нашег менталитета, треба га шчепати. Да ли је то наставак „грознице“ стимулативних мера из времена када су војни пензионери били активни подофицири и официри, тек треба установити.

Како год било, Главни одбор Скупштине УВПС је у положају између чекића и наковња. Одлучује о стимулативним мерама, али нема поуздана сазнања о томе шта су ти појединци предложени за признања учинили током претходних дванаест месеци и пре тога, у којој мери су активни и да ли заиста одскачу од осталих чланова. Без детаљних, свестраних и објективних информација Главни одбор је принуђен да иде линијом мањег отпора, то јест да подржи сваки предлог, јер би, можда, могао да се огреши о неког активисту који по свему заслужује да буде носилац одређеног признања. И шта онда бива: најважније је некога предложити за признање, а после тога све иде као по лоју.

Уврежена је пракса да једне године (неке) општинске (градске) организације предложе члана за похвалу, идуће године за Плакету УВПС, а онда – после годину-две и за највише признање – Повељу УВПС. У актуелно време је, на пример, додељено толико повеља УВПС да би требало размишљати о установљењу новог признања у хијерархији стимулативних мера. Резон је у чињеници да људи раде, да доприносе активностима и угледу УВПС, али и да очекују неко „одличје“. Умножавањем броја носилаца појединих признања, из године у годину, само повећава инфлацију њихове вредности. С друге стране, опет, све су већи и већи трошкови израде сваког од тих признања. То ствара финансијске обавезе које Удружење све теже може да поднесе. Ево и једног апроксимативног питања: ако ће сваки члан да добије сва признања, чему онда служе стимулативне мере.

Пре неколико дана у једном телевизијском прилогу приказано је уручење Повеље Српске академије наука и уметности. Та повеља је у облику урамљене (папирне) похвале, додуше нешто већег формата. Нема оног златастог и рељефног предмета са стилизованим логом, смештеним у посебној кожној или плишаној кутији украшеној златним линијама и симболима, које израђују спретне занатлије, а богме и не кошта баш тако мало. Када се већ Српска академија наука и уметности одлучила за скроман вид Повеље, зашто би наше удружење правило признање које

се, по неким елементима, може упоредити са државним одликовањима.

Нико, наравно, нема ништа против признања. Идеално би било када би их стицали они који су по активностима и свему другом врх врхова. Али би требало поново отворити расправу, па прецизирати ко све може да добије одређено признање. Трбало би онда, заиста, поштрити критеријуме, за сваког предложеног кандидата захтевати детаљнија објашњења предлога и захтевати одређене доказе, да не буде по оној народној да је све лако.

У васцелој ситуацији у вези са стимулативним мерама, да ли је, можда, решење у ограничавању броја признања која се годишње додељују у УВПС. Уколико се буде уручивао мањи број „одличја“, то ће им подићи „цену“. На тај начин ће у војнопензионерској и широј јавности јаче и даље одјекнути догађај када се некоме додели какво признање. Тиме ће, онда, и бити постигнут циљ стимулативних мера.

Да будемо доследни у поштовању истине. Наиме, Главни одбор је 11. децембра 2013. године одлучио да се на годишњем нивоу број додељених плакета ограничи на 15, а повеља – на 10. Међутим, члановима Главног одбора је тешко да између кандидата које недовољно познаје одлучи ко је прави кандидат за одређено признање.

Верујемо да Српска академија наука и уметности има више материјалних могућности од УВПС и да јој је и те како стало да награди животне прегаоце и носиоце научног живота у Србији. Зашто би, онда, Удружење војних пензионера Србије шаком и капом делило скупа признања, поготову у ситуацији када је наступила инфлација стимулативних мера и када су материјалне могућности толико скромне да паре нема ни за елементарне потребе организације.

Може се другачије, боље и правичније. Да све буде потаман. И да нико не буде увређен или оштећен. Увећајмо друштвени углед признања!

Звонимир Пешић

Гађање на полигону „Пескови“

ОКО СОКОЛОВО, КАО НЕКАДА

Проширујући традиционално добру сарадњу са Командом за развој Банатске бригаде и Организацијом резервних војних старешина из Зрењанина, Општинска организација УВПС Зрењанин учествовала је у планској активности која се одвијала 9. септембра на Полигону САС „Пескови“ код Великог Градишта.

У склопу редовне, петнаестодневне, обуке пасивне резерве из Банатске бригаде, свој допринос дале су резервне војне старешине, а и војни пензионери. За њих је посебно била организована обука у руковању аутоматском пушком АК-21 кал. 5,56 мм и пиштољем ЦЗ-99 кал. 9 мм, а потом и гађање на редном броју 1.

Руководилац гађања капетан Звонимир Таши детаљно је учесницима изложио борбене особине и намену, а затим практично показао како се расклапа и склапају нова пушка и пиштољ.

Гађање је успешно изведено, без обзира на временске неприлике (киша), при чему су се посебно истакли војни пензионери у гађању пиштољем: Петар Вунић, коме нису сметале ни године, најстарији учесник (74 године), Стевица Дајић, затим Златко Руднички и Милутин Стевшић. Од резервних старешина у гађању пушком истакао се Александар Мошорински. Контролни официри из Команде бригаде мајор Раде Даљевић похвалио је учеснике и заказао нове, сложеније, активности у наредном периоду. Веома задовољна је била и председница Организације РВС Зрењанин, резервни поручник Тања Дуловић, једина жена на гађању.

У ту активност укључила се и локална самоуправа, при чему су учешће у гађању узели градоначелник Зрењанина Чедомир Јањић, његов помоћник Драган Ђапин и председник општине Нова Црња Пера Миланков, а све то под будним оком команданта бригаде пуковника Живице Огњанова, а и представника медија, екипе РТС новинара Милета Новаковића и сниматеља Драгана Живковића.

Активност је завршена заједничким ручком, нормално уз војнички пасуљ.

Л. Дубравац

Снимио: С. Шабановић

Пензионисани официри и подофицири постигли су добре резултате

Шта је нетачно у тексту објављеном у дневном листу „Политика“

ДРУГАЧИЈИ СМИСАО ИЗЈАВЕ

Поводом упућене жалбе УВПС Врховном касационом суду на непоштовање Народне скупштине Републике Србије по поднетој народној иницијативи за укидање спорног закона о смањењу пензија, коју је потписало 33.898 грађана Србије, поткрала се редакцијска грешка дневног листа „По-

литика“ на коју је наше Удружење скренули пажњу ауторки тог текста.

Наиме, новинарка наводи да је председник УВПС Љубомир Драгањац изјавио „да је Суд ову жалбу уважио и наложио председнику Народне скупштине да предлоге закона уврсти у дневни ред за прву наредну седницу“, што није тачно. Председник је изјавио да очекује да Суд уважи жалбу и наложи председнику Народне скупштине да предлоге закона уврсти у дневни ред за прву наредну седницу, што је другачије у односу на објављене чињенице.

Удружење је на Сајту УВПС 28. јула под насловом „Упућена жалба врховном касационом суду“ објавило целовиту информацију из које се недвосмислено сазнаје пуна истина.

Може ли другачије

ПЕНЗИОНЕРИ НА ЧЕКАЊУ

Иако се Војномедицински центар на Карабурми, гледано кроз број специјалистичких кабинета, третира као један од најкомплетнијих центара тог нивоа, многе војне пензионере више подсећа на неку врсту медицинског резервата него, како би требало да буде, на професионално угледну војномедицинску установу. То се посебно односи на групу специјалистичких кабинета смештених у објектима више стотина метара удаљених од управне зграде. Реч је о уролошком и више других кабинета, до којих долазак за остареле војне пензионере представља дуг и напоран пут до њиховог одређишта. Посебно је отежавајућа околност што на путу до тих кабинета нигде не постоје путокази до објеката у којима су смештени одговарајући кабинети. Пацијенти, стога, лутају бројним бетонским стазама не знајући која води до њима потребног кабинета. А када коначно стигну до објекта у коме је, поред осталих, смештен и уролошки кабинет ту их, у врелим данима какав је био и 17. август, очекује још једно непријатно изненађење.

Пацијент коме је наведеног дана заказан преглед у 9,00 часова, могао би, у најбољем случају, да буде прозван негде пред крај радног времена, јер су истог дана заказани и систематски прегледи који имају предност у односу на заказане прегледе војних пензионера и других корисника војномедицинских услуга. То другим речима значи да се ради о пропусту службе за заказивање прегледа која је истог дана и у исто време погрешно планирала преклапање пријема пацијената код ординирајућег специјалисте. Коментар докторке на уролошком кабинету своди се на изјаву да она није стално ординирајући специјалиста на уролошком кабинету већ де је тренутно „на испомоћи“ с обзиром да је колегиница на годишњем одмору, те да она нема ништа са заказивањем специјалистичких прегледа, односно погрешним планирањем особа задужених за заказивање. Неубедљива су и објашњења особа које раде на заказивању специјалистичких прегледа, по којима систематски прегледи „релативно кратко трају“ и да ће после тога на ред доћи остали војни корисници – као да не знају и не виде да готово у таласима, у групама од по десетак, пристижу људи упућени на систематски преглед. Предлажу, уз то, да се за непостојеће путоказе пацијенти обрате управнику Војномедицинског центра. Није јасно због чега пацијенти да траже пријем код управника и упознају га са проблемом с којим се свакодневно суочавају на само пацијенти, већ и управник лично, као и бројно особље овог војномедицинског центра.

Р. Ристић

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у августу 2017. године

БРИГА О КОЛЕГАМА

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници 5. септембра 2017. године, размотрио захтеве достављене у јулу и августу 2017. године, и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео је одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5.а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника
 ОпОр Зајечар ДМ: 32.000,00 – по члану 9.776,67 динара,
 ОпОр Панчево ПЗ: 36.000,00 – по члану 9.007,33 динара,
 ОпОр Нови Београд ИБ: 36.000,00 – по члану 7.315,70 динара,
 ОпОр Нови Београд СЈ: 29.000,00 – по члану 12.365,77 динара,
 ОпОр Прокупље СД: 36.000,00 – по члану 4.414,13 динара,
 ОпОр Ниш ЂВ: 29.000,00 – по члану 11.007,12 динара,
 ОпОр Лозница МБ: 29.000,00 – по члану 12.438,41 динара,
 ОпОр Крушевац МН: 36.000,00 – по члану 5.760,31 динара,
 ОпОр Нови Београд ЛН: 29.000,00 – по члану 9.554,06 динара,
 ОпОр Лозница ЕМ: 26.000,00 – по члану 12.331,10 динара,
 ОпОр Пирот ИД: 29.000,00 – по члану 11.427,59 динара,
 ОпОр Пирот ПН: 32.000,00 – по члану 9.157,61 динара,
 ОпОр Панчево ЈН: 32.000,00 – по члану 8.503,32 динара,
 ОпОр Кикинда ВС: 29.000,00 – по члану 11.852,27 динара,
 ОпОр Суботица ЛМ: 32.000,00 – по члану 12.190,00 динара,

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5.а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника,
 ОпОр Панчево ПБ: 25.000,00 – по члану 13.461,66 динара,
 Новчана средства су уплаћена на текуће рачуне 6. септембра 2017. године.

Напомена: Сви захтеви који су достављени за доделу једнократне социјалне и хуманитарне помоћи, у месецу јулу и августу 2017. године решени су. Према томе нема захтева за доделу ове помоћи, а да нису решени. Захтеви који буду достављени од 1. септембра до 30. септембра 2017. године биће решавани почетком октобра 2017. године.

Извршни одбор

Да ли ће пензије бити враћене на ранији ниво

ПЕНЗИОНЕРИ СПРЕМНИ НА ПОКРЕТАЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ТУЖБИ

Све већи број њих размишља да покрене спор против државе привремено умањених пензија, чиме им је, сматрају, повређено имовинско право

Пензионери којима су примања већа од 25.000 динара умањена од новембра 2014. године решили су да после три и по године помоћ потраже на суду покретањем појединачних тужби. То је, сматрају, једини начин да им се разлика умањених пензија једног дана исплати, јер су пензије њихово приватно власништво које им је Законом о привременом умањењу одузето.

С обзиром на то да је Уставни суд одбацио иницијативу за оцену уставности коју су поднели Удружење синдиката пензионера Србије и војни пензионери, није им, кажу, остало ништа друго него да пресавију табак, јер је повређено њихово имовинско право.

Десимир Мрдовић, адвокат из Београда, каже да је одлука о привременом умањењу пензија неуставна, јер Устав каже да се већ достигнути ниво људских права не може смањивати.

– Пензија је неотуђиво право сваког појединца зарађена на основу радног стажа и уплаћених доприноса. Закон о привременом уређивању начина исплате пензија противан је не само Уставу, него и Европској социјалној повељи, ратификованој код нас 2009. године, јер овај ратификациони акт има јачу правну снагу од закона – објашњава он.

Каква су права оштећених пензионера и да ли заиста могу да добију овај спор против државе (какав је случај био с војним пензионерима којима је држава после покретања појединачних тужби морала да исплати увећане пензије) или ће им после свега остати само трошкови адвоката?

И адвокатима је тешко да се око тог питања сагласе, признаје Мрдовић.

– Устав прописује да се пензије регулишу Законом о пензијском и инвалидском осигурању, што је у овом случају, такође, прекршено и то тако што се доноси нови Закон о привременом умањењу, а Закон о ПИО ставља се ван снаге. Али, не у смислу да се укида, него привремено суспендује његове одредбе, а то привремено може да траје и годинама – каже он.

Мрдовић истиче и да му се оштећене странке дуго већ јављају да провере каква су им права и могућности уколико поднесе појединачну тужбу. Он очекује да ће оваких тужби бити све више, поготово ако се зна да нико од најлежних ни даље не говори до када ће важити ова привременост исплате умањених пензија.

– Чињеница је да је Уставни суд одбио иницијативу за оцену уставности, али се он заправо није бавио суштином закона, па су пензионери остали без суштинског одговора под којим условима може да им се отуђи њихова приватна имовина. Или, ако им већ неко одузима имовину, да ли ће им и у ком износу вратити и када – пита овај адвокат.

Он признаје да се држава доста добро заштитила новим законом, и то тако што је навела да се један део пензија исплаћује из буџета, а други од уплате доприноса, као и да држава због економске кризе мора да прибегне овим мерама.

– Многе моје колеге посаветовале би пензионере да не улазе у овај спор, јер ће све јако дуго да траје, али ја саветујем да треба да пробају и да се наоружају стрпљењем. Јер, овај проблем моћи ће да изнесу пред Међународни суд правде у Стразбуру – каже овај адвокат и нада се да био цео случај једног дана могао доћи до Уставног суда, у смислу да суд може да одлучи да испита уставност овако донете одлуке ако га аргументи изнети у иницијативама увере да за то има места.

Јасна Петровић-Стојановић
 Извор: Политика

Мирослав
Лазански

Војнополитичка сцена

ЛИЦЕМЕРИ И ОНИ ДРУГИ

Нова нуклеарна доктрина САД и најновије противљење НАТО-а споразуму УН о забрани атомског оружја директно је рушење споразума о неширењу нуклеарног оружја из 1978.

Државе чланице НАТО-а осудиле су, пре неколико дана, споразум УН о забрани атомског оружја, иначе први такав споразум у историји УН, тврђом да је тај споразум „нереалан“. Ради се о споразуму из јула ове године, који је подржало 120 држава чланица УН, док су против биле све земље које тренутно имају атомско оружје.

Њих укупно девет одбило је да учествује у обликовању тог споразума, док су Француска, Велика Британија и САД одмах рекле да немају намеру да га се придржавају. Уз појачану ратну реторику између Вашингтона и Пјонгјанга управо око нуклеарног оружја, могли бисмо да се запитамо ко је овде лицемеран, а ко није? Је ли атомско оружје једнима дозвољено, а другима није? Зашто и на темељу чега?

Чињеница јесте да су САД још пре 15 година снизиле свој нуклеарни праг, односно у „Прегледу нуклеарне доктрине“ из 2002. године Пентагон наводи да постоји потреба за новим нуклеарним наоружањем које би могло да има слабију јачину нуклеарног пуњења и мању снагу радијације.

Оружје пројектовано за уништавање подземних војних објеката у Ирану и Северној Кореји? Још тада се могло поставити питање о суштински новој дебати о нуклеарном наоружању: више није реч о количини атомског и хидрогенског оружја, већ се ради о фундаменталном питању околности у којима би оно могло да се употреби. Односно је ли сврха нуклеарног оружја одвраћање атомског напада на САД, или на Русију или на Кину, или треба развијати атомско оружје да би се водили ратови, укључујући и сукобе с онима који немају нуклеарно оружје?

Заправо, ако војни планери размишљају о нуклеарној опцији кад год се суоче с изненађујућим војним развојем догађаја, онда се губи разлика између нуклеарног и конвенционалног оружја.

Изгледало је да се завршетком хладног рата губи потреба за атомским оружјем. Заговорници контроле наоружања захтевали су радикалне резове у америчком и руском нуклеарном арсеналу као и да ракете с атомским бојевим главама више не буду у стању бојеве готовости, док су заговорници тврде струје инсистирали да још постоји потреба за нуклеарним оружјем. Русија и САД су онда смањиле број својих атомских бојевих глава, али је проблем настао једностраним изласком САД из споразума о антибалистичкој одбрани, АБМ, из 1972. године, као и изградњом америчког антиракетног штита у Пољској и Румунији.

Администрација председника Буша је

још 2002. године сматрала да је међународни режим споразума о контроли атомског наоружања ирелевантан. Наиме, у „Прегледу нуклеарне доктрине“ каже се да „овај стари процес контроле није компатибилан са флексибилношћу коју планирају и захтевају оружане снаге САД“. Јер осим изласка из споразума о АБМ, САД су занемариле побољшања Конвенције о биолошком оружју, а одбиле су и наставак формалног процеса смањивања стратешког нуклеарног оружја.

Сада је тој листи одустајања и одбијања додата и одлука НАТО против споразума УН о забрани атомског оружја. Зашто је онда Ким Џон Ун у Пјонгјангу крив за све? Јер човек хоће само да има оно што има и господин Трамп.

Дакле, када погледамо хронологију догађања у вези са споразумом на плану атомског оружја, онда је прилично јасно да је пракса америчке администрације уназад 25 година довела до проширења ексклузивног клуба поседника нуклеарног оружја. И то не тврдим ја, већ бивши амерички министар одбране Роберт Макнамара у тексту за „Интернешенел хералд трибјун“ од 14. марта 2002.

Током хладног рата, мир је чувала доктрина „загарантованог узајамног уништења“, што је значило да свака страна има снаге и услове неопходне да се сачува способност разорног другог нуклеарног удара, чиме се противник одвраћа од првог атомског удара и уопште од нуклеарног рата. Повлачењем из споразума о

АБМ америчка администрација је унилатерално прогласила застарелом доктрину „загарантованог узајамног уништења“ и прихватила доктрину „унилатерално загарантованог уништења“. Односно Русија је сада мета америчких нападачких нуклеарних снага првог удара.

У можда најразумнијем захтеву у историји међународних односа 162 државе света, које не располажу атомским оружјем, у априлу 1995, у вези с једном резолуцијом СБ УН, затражиле су, у замену за своје трајно обавезивање да никада неће набавити нуклеарно оружје, да пет држава које располажу атомским оружјем објаве да их таквим оружјем никада неће напасти. Истина, САД, Велика Британија, Русија, Француска и Кина су 1995. потврдиле споразум из 1978. о неширењу атомског оружја, споразум потписан на 25 година, и поновиле да неће користити атомско оружје против оних држава које га немају.

Нова нуклеарна доктрина САД и најновије противљење НАТО-а споразуму УН о забрани атомског оружја директно је рушење споразума о неширењу нуклеарног оружја из 1978. Треба бити лицемер и не присетити се укупне хронологије атомских споразума. Бивши министар одбране Индије Џорџ Фернандез лепо је рекао: „Пре него што неко упуту изазов САД најпре мора да набави атомско оружје“...

Извор: Политика

Глас за враћање надлежности Фонду за СОВО

ЈЕДИНСТВОМ ДО ЦИЉА

Купцу је час да Република Србија донесе Закон о пензијском и инвалидском осигурању војних осигураника и тиме војним пензионерима врати одузето достојанство. У процесу остварења тог великог домаћаја дајемо пуну подршку председнику и Главном одбору Скупштине УВПС. Успели смо много пута, верујем да ћемо и сада.

ПИШЕ: **Божидар Бабић**, генерал-пуковник у пензији*

Ускоро ће, без икаквог обележја, бити означен неславни јубилеј – десет година од како је досовска власт донела „чувени“ Закон о Војсци Србије. Представници власти који су постављени да руководе сложеним системом одбране, дакле и Војском Србије, добијајући 15-дневно војно образовање (!) у организацији структура НАТО-а, успели су да са својим „тимовима“ припреме законска решења која ће помоћи да се ова област „знатно унапреди“ и постижу „крупни резултати“!? Није тема да се овом приликом и на овај начин говори о тим „достигнућима“ које је омогућио тај њихов „чувени“ Закон о Војсци Србије. Верујемо да ће доћи тренутак да се о томе озбиљно расправља, а да носиоци посла буду стручни људи високог војног образовања и искуства. Овом приликом прозборимо коју само о законском решењу који се односи на војне пензије.

Време је, рекао бих, крајње је време, да се трезвено и гласно проговори о томе како су и због чега војни пензионери дословно избачени из тог закона и усмерени да своје деценијама стечена права пензијског и инвалидског осигурања остварују посредством цивилне институције – Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање. Очигледно, људима који су били на власти у том периоду, војни пензионери су представљали баласт. Таквом ставу су се нажалост, прикључили и у то време одговорни људи у Војсци Србије, ваљда да би се на тај начин обезбедила средства за повећање плата професионалним војним лицима. Таквим законским решењем према војним пензионерима учињена је велика неправда.

Држава треба да брине о својим браниоцима

Наиме, престанком активне војне службе, заслужним људима који су радни век посветили најзначајнијем позиву – одбрани земље, законима је деценијама после Другог светског рата обезбеђивано сигурно пензијско, инвалидско и здравствено осигурање, чиме је држава на праведан начин наставила да брине о војним пензионерима, штитећи њихов статус праћењем достигнутог стандарда активног кадра. Војни пензионери, навикнути на све тешкоће војничког позива, у захтевима су били увек скромни и задовољни, јер их ни војска ни држава нису напустили.

Незамењљиво информативно гласило

„Војни ветеран“ од почетка атака на статус војних пензионера, у сваком броју је објављивао врло студиозне и усмеравајући прилоге и поуке како да корисници војних пензија лакше остваре своја права. Достигнути квалитет и тираж „Војног ветерана“ морамо одржати, а непрекидно треба радити на повећању броја претплатника.

Доласком на власт досовског режима, све што је у односу на војне пензионере изграђивано и чинило њихову потпуну сигурност у остваривању права из области пензијског и инвалидског осигурања, Законом о Војсци Србије је преношењем у надлежност ненадлежнима, то право је и те како угрожено. Није се догодило само чисто преношење надлежности, већ се десило и смишљено укидање многих права која су војни пензионери до тада имали.

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање Србије никада се раније није бавио сервисирањем војних пензија, па је преношење послова око пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника са бројним проблемима, за ту институцију била велика непознаница, из простог разлога што је професионална војна служба другачија у односу на сва тзв. цивилна занимања. Истовремено, и пензионери су се нашли у чуду. Речју, били су затечени. Једно време се чак није знало коме они, у погледу сервисирања права из области пензијског и инвалидског осигурања, припадају.

„Ход по мукама“ војних пензионера

Заслужује пажњу, зарад чланова УВПС и војних пензионера у целини, да се истакну „крупни резултати“ којим је оваквим решењем тадашњи режим „усређио“ војне пензионере. Због нас самих, никако не можемо и не треба да се помиримо с тим. Нажалост, нико од креатора, заговорника и реализатора још није одговарао за тако срамна и нехумана решења којима је, сем понижења, нанета велика штета сваком појединцу и истовремено – друштву. Несхватљиво је да су непоштовањем закона створени непотребни, устини у огромни трошкови. Наши апели упућени државним органима, већ дуже време, изгледа никога не интересују. Надамо се да је правда ипак достижна.

После девет година није згорег да се уне-

колико подсетимо на наш „ход по мукама“ у остваривању права која су нам на сваком кораку и на разне начине оспоравана. Требало је много стрпљења да се оправдани и на закону засновани захтеви макар и делимично уваже и реализују.

Тадашња власт, која је сама себе прогласила демократском, поред урушавања државе у свим областима, од 2000. године, па све до доношења Закона о Војсци Србије, систематски је урушавала и војску и смишљено припремала терен да, правдајући се како војни пензионери знатно оптерећују буџет, у одређеном тренутку избаци из тог система. Потврда таквог понашања власти је пример чувеног дуга од 2004. до 2007. године, када смо још увек били у истом систему са припадницима МО и Војске Србије. Тај дуг (војни пензионери су га прогласили „мали дуг“), досовски режим је оспоравао (иако је та политичка групација знатно одлучу о корекцији бода и признала дуговање). Властодршци су у то време условили исплату, тако што су у решењима урученим сваком кориснику војне пензије написали да ће се исплате (по тим решењима) реализовати када буде новца у буџету! Овакво понашање власти, оличено у Министарству одбране, било је нечувано, али нажалост, стварно. У немогућности да остваре своја права, уз максимално ангажовање и помоћ УВПС, војним пензионерима је сугерисано да могу остварити то право само тужбом. Није преостало ништа друго, него да, ангажујући адвокате уз не малу накнаду, а уз много нервирања и потуцања од немила до недрага, чекајући судске пресуде (године), већина војних пензионера коначно наплати већи део дуга. Нажалост, и сада има корисника војне пензије или њихових наследника који нису наплатили тај дуг! Са ове временске дистанце, може се закључити о дугу од 2004. до 2007. године да се радило о смишљеној намери режима да у погодном моменту војне пензионере, као баласт, измести из области одбране и њихово пензијско и инвалидско осигурање пренесу у РФ ПИО. То је и реализовано 2008. године, без знања и учешћа УВПС у креирању тих решења – доношењем Закона о Војсци Србије.

Ступањем на снагу тог закона у делу који се односи на пензијско и инвалидско осигурање војних осигураника и њихово измештање у РФ ПИО, учињен је још један озбиљан удар на наш статус и знатно угрожена права, због чега су настале бројне последице које неће бити још дуго превазиђене, иако се навршава деценија од тог неразумног решења власти. У том периоду настао је „велики дуг“, како су га војни пензионери назвали, а и бројни проблеми и припреме у вези са стицањем права у његовој реализацији.

Много времена је требало Уставном суду да коначно донесе одлуку и установи право војних осигураника да им се исплати дуг, а затим када је то коначно решено, дуготрајни судски процес који су пензионери водили у судовима свих нивоа и коначно прихватањем дуга од стране државе и наплата тог дуга од стране већег броја пензионера.

Велику, и може се рећи пресудну улогу у томе имало је руководство УВПС, које је у неколико прилика, у сарадњи са надлежним министарством, успело да продужењем времена, створи услове да што већи број војних пензионера наплати дуг. Тај процес и

даље траје, јер још увек један број корисника војне пензије није, из различитих разлога, могао да реализује своја потраживања, било због одуговлачења судских поступака или неких других проблема. У том времену (2008. до 2017. године) били смо сведоци великих физичких и психичких малтретирања старих људи који су се, тражећи правду, потуцали по судовима и РФ ПИО. Један број је због свега тога одустао и није остварио право. Да ли је то одговарало стратегијама погубног решења за војне пензионере? Сигурно, јесте.

Манипулације раније власти

Истовремено можемо извући и други закључак. Знајући да се УВПС слови као једно од најорганизованијих и по много чему

најбољих удружења које се бескомпромисно бори за права војних пензионера, власт је, у одуговлачењу решења за десетине хиљаде војних пензионера, видела могућност да порастом нервозе и нестрпљења дође до тога да се створе мање групе војних пензионера незадовољника, које ће захтевати предузимање радикалних мера у односу на ставове, пре свега уличне протесте и тиме компромитовати све напоре УВПС да се легитимним путем остваре права. Управо због тога што се УВПС легитимише као поуздана организација, усмеравањем чланства и чврстим јединством, успели смо да очувамо и ојачамо Удружење и да помажемо војним пензионерима да остваре своја права. УВПС никада није одбацио могућност да, у крајњем случају, организује јавне протесте, али је увек у основи била процена тренутка и укупне ситуације. Наравно, предност су имала решења која су у том тренутку била целисходнија, погоднија и једноставнија. Пракса је недвосмислено потврдила исправност таквог приступа УВПС.

У припреми и доношењу Закона о Војсци Србије, учествовали су и најодговорнији људи Генералштаба Војске Србије. И сада, као и много пута пре овога, изразио сам најблаже речено чуђење да нико од њих није нашао за сходно да каже, у припреми закона, да су оваква решења за војне пензионере неповољна и да их не треба прихватити. Можемо се чудити и нагађати зашто, али нека то буде на њиховој савести.

Са великим професионалним и животним искуством ми војни пензионери можемо разумети да цивилни функционери који воде тако сложени систем као што је одбрана, не разумеју сву његову сложеност, а посебно

но не оно најважније – људе, старешине на којима почива Војска Србије. О њима, тај систем, односно они који га предводе, морају водити рачуна и када оду у заслужену пензију. Пензионисани подофицири и официри не смеју бити понижени, него, као заслужни грађани, испуњени поносом. Зато не могу да разумем руководеће људе Војсци да су тако једноставно дали сагласност да се из система елиминишу војни пензионери, као да они неће једног дана доћи у ту исту ситуацију (када им престане активна војна служба).

Нажалост, и у области здравственог осигурања које је остало у надлежности Министарства одбране, војни пензионери, иако доприносом покривају већи део прихода Фонда за СОВО такође се сусрећу са великим проблемима.

На уштрб лекова и санитетског материјала

Навешћу само два примера.

Надзорни одбор Фонда за СОВО 2015. године закључио је да боловања професионалних лица до 30 дана по Закону мора да плаћа послодавац тј. Министарство одбране, и да то није обавеза Фонда за СОВО. Тај предлог прихватио је и Управни одбор Фонда за СОВО, али је оспорен у Министарству финансија. Последице по војне пензионере су огромне: годишње око милијарда динара предвиђена за лекове даје се за боловања професионалних лица, која по Закону мора да сервисира Министарство одбране. Не треба, зато, да нас чуди, што често нема лекова и другог потрошног медицинског материјала, чак и у ВМА!

До 2012. године постојао је Правилник о начину коришћења средстава која се издвајају за опоравак корисника војне пензије Фонда за СОВО, којим је из средстава фонда исплаћивана помоћ под условима прописаним Правилником. Међутим, одлуком Управног одбора од 1. јануара 2012. године, тај правилник је укинут и то прегласавањем чланова Управног одбора из редова активних лица. У том часу помоћ није наплаћена за 626 лица којима је комисија донела решења о праву на помоћ у укупном износу од око 30 милиона динара.

Да би се како-тако превазишао проблем и помогло угроженим лицима у погледу материјалног стања, здравствених проблема као и у случајевима елементарних непогода, Главни одбор УВПС је 9. априла 2013. године донео Правилник о социјалној и ху-

манитарној помоћи, а примењен је од 1. септембра 2013. године. Средства фонда се издвајају из наших средстава – од чланарине. Показало се да је то, у ситуацији кад смо остали без помоћи Фонда за СОВО, већ ома хумана одлука ГлОд УВПС, јер је до сада корисницима исплаћено око 30 милиона динара.

Велики број пензионера, нажалост нема стан, а добар део неодговарајуће је решио стамбено питање. Министарство одбране је, где чуда, недавно изменило неке одредбе Правилника о стамбеном обезбеђењу, којим је предвиђено да се стамбено питање може решити доделом неуређеног стана! Ово је нечувано, тим пре што се изменама не предвиђају било каква финансијска средства која би се уложила да се стан доведе у употребно стање. Удружење је оценило да је овакво решавање стамбеног питања неприхватљиво.

Нису, нажалост, то сви примери и све оно што су војни пензионери прошли у десетогодишњем периоду, од како је њихово пензијско и инвалидско осигурање из система одбране измештено у РФ ПИО.

Више не може овако

По мом дубоком мишљењу, такво решење је нанело много штете сваком војном пензионеру појединачно и држави у целини. Сви проблеми са којима смо се срели одмах по измештању пензијског и инвалидског осигурања у РФ ПИО настали су само због таквог решења. Удружење војних пензионера Србије се више пута zaloжило да се преиспита садашње решење, наводећи све аргументе који то потврђују – чак и предлог новог Закона о пензијском и инвалидском осигурању војних пензионера, али те иницијативе до сада нису прихваћене.

Очигледно је, да се више не може овако. Настављање и подстицање даљег останка војних осигураника у РФ ПИО, представља даље понижавање ионако понижених војних пензионера. Док се с једне стране чине напори да се побољша материјални положај професионалних војних лица у МО и Војсци Србије, дотле војни пензионери остају на маргини, притиснути чак и новим наметом који траје више година – умањењем ионако малих пензија са непредвидивим временским трајањем.

Морамо зауставити даље пропадање статуса војних пензионера. Удружење војних пензионера Србије мора више него икада до сада, да захтева доношење новог Закона о пензијско-инвалидском осигурању војних осигураника и војним пензионерима вратити одузето достојанство.

У актуелно време, као и у многим приликама до сада, потребно нам је пуно јединство на свим нивоима. Наше Удружење је гарант укупних залагања за остварење циља. Доношењем новог Закона о пензијском и инвалидском осигурању војних осигураника у чијем креирању треба да учествује и УВПС, биће највећи успех нашег Удружења. У процесу остварења тог великог домаћаја дајемо пуно подршку председнику и Главном одбору Скупштине УВПС. Успели смо много пута, верујем да ћемо и сада.

Чврсто сам убеђен у остварење овог циља.

**Аутор је био председник Надзорног одбора фонда за СОВО*

Упозоравајући налази студије светског економског форума

ОД ЧЕГА ЋЕ ЖИВЕТИ БУДУЋИ СТОГОДИШЉАЦИ

Стално повећање просечног животног века јесте добра вест, али социјалне и фискалне последице тога тек се наслућују

Уколико се не предузму одговарајући кораци, велики број пензионера биће у великим egzистенцијалним проблемима

Сваких пет година очекивани животни век се продужава за по једну годину, тврде демографске студије. Пораст дуговечности свакако је цивилизацијски напредак и добра вест, али у исто време доноси социјалне и друге промене, чије се последице тек наслућују.

Ово је главна порука најновије студије (објављене у мају) Светског економског форума (швајцарске фондације која у Давосу организује годишње скупове глобалне елите). Бавећи се актуелним демографским и фискалним трендовима, експерти Форума постављају питање на које засад нико нема одговор: од чега ће живети будући стогодишњаци?

Уобичајени одговор који гласи – па од пензије – није, наиме, тако једноставан како се чини. Јер, пензијски системи су већ данас свуда пренапрегнати, а њихове реформе које су на свим меридијанима деликатно политичко питање нису довољно свеобухватне за суочавање са све већим изазовима.

Пројекције говоре да ће, у просеку, свака друга беба рођена 2007. у развијеном свету доживети стоту, па и више од тога. У Јапану, на пример, где је повећање удела старијих од 65 у укупном становништву данас највеће, они који ове године славе десети рођендан имају изгледе да додају и до 107! С обзиром на то да се тамо у пензију данас може и са 60, то практично значи да ће пензионерски стаж бити дужи од радног.

Главни изазови глобалним пензијским системима, према поменутој студији, садржани су у неколико фактора. Први је повећање дуговечности, што можда не би било ве-

лики проблем да повећање броја деда и баба није праћено смањивањем броја њихових унука. И у том погледу пример је Јапан где се већ продаје више пелена за одрасле него за бебе.

Половина запослених ради „на црно“

Број оних старијих од 65 којих је данас 600 милиона до средине овог века повећаће се на 2,1 милијарду, што ће за последицу имати да ће се садашњи глобални просек од осам запослених на једног пензионера смањити на 4:1.

Други фактор је да више од 50 одсто запослених на глобалном нивоу ради у неформалном сектору – „на црно“ – дакле за послодавце који према њима немају обавезу плаћања доприноса за пензијско и остала социјална осигурања. Чак 48 одсто оних који су данас у добу када се обично иде у пензију – неће имати никакву пензију.

У проблему су и самостални пензијски фондови: камате на њихове инвестиције на финансијским тржиштима данас су и до пет одсто мање од историјског просека. То практично значи да се фондови не оплођују довољно да би могли да испуњавају уговорене обавезе према садашњим и будућим пензионерима.

Међу важним проблемима који ће се у будућности заоштравати јесте и веома низак ниво „финансијске писмености“: већина житеља света данас би пала на најједноставнијем испиту из овог предмета. Ово свакако отежава оно што се сматра једним од могућих решења за долазећу пензијску кризу: да

свако појединачно себе обезбеђује за старе дане.

Укупан резултат свега је растући јаз између потреба за намиривање пензија и њихово одржавање на нивоу пожељном за одржавање животног стандарда пензионера и стања у пензијским фондовима. Тај дефицит је 2015. износио 70 билиона (хиљада милијарди) долара, при чему је овај негативни биланс највећи у најбогатијој земљи света, САД.

Према пројекцијама експерата Светског економског форума, ова „пензијска рупа“ ће сваке године расти за по пет одсто, па ће до 2050. нарасти на фантастичних 400 билиона! Томе ће највише допринети пројекција да ће до тада само Кина и Индија, две најмногољудније нације, имати око 600 милиона пензионера, затим веома висок проценат оних који раде „на црно“ (у Индији то је девет од 10 радника) па према томе немају додира са пензијским фондовима. Такође, и у Кини и у Индији рапидно расте број припадника средње класе, чији приходи и квалитет живота расту, а са њима и очекивања да ће се то задржати и кад им престане радни век.

Спречити експлозију темпиране бомбе

Ни решење које се све чешће помиње: да свако изабере неки начин како да се обезбеди за старе дане, није реално, како због поменуте финансијске неупућености, тако и због немогућности да се одлука о томе колико, како и где штедети, донесе на основу свих битних чињеница. Јер и те чињенице се веома брзо мењају.

Процена је да би за пензију адекватну 70 одсто нечијих прихода у завршној години стажа, требало одвајати између 10 и 15 одсто годишње зараде. Стварна стопа ове штедње је, међутим, свуда знатно нижа. Већина је наиме у заблуди да ће бити довољно ако одваја само пет одсто.

Шта је онда решење које би могло да спречи експлозију темпиране пензионерске бомбе? У студији се наводи неколико „кључних налаза и принципа“ за реформисање пензијских система које би морало да почне што је пре могуће.

Прва препорука је да би приоритет сваке владе морало да буде увођење социјалне „заштитне мреже“ против пензионерског сиромаштва за све грађане, као темељни циљ националног пензијског система.

Друга мера је стварање једноставних, лако разумљивих, свима приступачних, и, наравно, стручно вођених пензијских фондова, који би подстицали индивидуалну пензијску штедњу. Ово би било праћено образовањем и охрабривањем појединаца да им приступе.

Битан принцип је прилагођавање променљивој природи радне снаге, околности да су данас најтраженија занимања она која пре десет година нису ни постојала, као и томе да је све више оних који раде и кад навраће 65.

Свака влада би у свом програму данас морала да има разматрање сврсисходности постојеће границе за окончање радног века, дефинисање подстицаја за индивидуалну пензијску штедњу, националну кампању финансијског описмењавања и, на крају, сталну кампању информисања о свему што утиче на пензију, како би свако постао свестан своје праве финансијске позиције.

М. Бекин

Извор: Глас осигураника

Глобалне климатске промене

ПЛАНЕТА У ОПАСНОСТИ

Претње проузроковане честим временским непогодама из годину у годину се повећавају зато што раст глобалне температуре за само један Целзијусов степен доводи до повећања броја урагана за око 30 процената. Да би се у том погледу нешто променило боље и стање поправило, потребно је повишену температуру мора и океана спустити, што неће бити нимало лако, ако се настави даље загревање атмосфере гасовима са ефектом стаклене баште, чији је утицај на живот наше планете све погубнији.

Свет је недавно најављену конференцију за штампу америчке свемирске агенције НАСА дочекао с великим нестрпљењем понајпре због тога што је у тој најави, између осталог, речено да ће група научника саопштити податке од изузетног значаја за досадашња, али и за будућа истраживања васионског простора коме припада и наша планета.

И, доиста, вест која је том приликом обзнањена тичала се изузетног сазнања међународног тима астронома који је у нама блиском свемирском окружењу открио систем са седам земљоликих планета које круже око патуљасте звезде "Трапист-1". Научници се надају да ће у блиској будућности моћи спектроскопским путем да испитају и атмосферу неких новооткривених планета како би проценили да ли на њима постоје услови за настанак и развој живих бића.

Ваља рећи да у потрази за могућим ванземаљским облицима живота научници досад нису дошли до већег открића од овог. Тај васионски систем је удаљен од нас 39 светлосних година, што у космичким размерама не представља велико растојање.

Деценијско мучно преговарање

Недавно откриће групе међународних научника је, нема сумње, велики корак у

трагању за одговором на питање јесмо ли сами у свемиру, тако да није више питање да ли ће, већ када ће бити пронађена нека нова земља.

Но, будући да се нама најближа егзопланета (назив за небеска тела изван нашег Сунчевог система) налази на удаљености од 4,2 светлосне године и да би летелица коју бисмо данас послали стигла до ње за отприлике 70.000 година не оставља никакву наду да би сусрет са ванземаљцима икада био могућ. Зато ће научници да наставе да истражују бесконачни космички простор, али ће нам истовремено саветовати да ни једног тренутка не сметемо са ума да нашу планету треба сачувати не само за себе, него и за многе генерације које ће доћи из нас.

Изгледи за успех у погледу очувања Земље за наше потомке су посебно повећани када је 12. децембра 2015. године у Паризу, после мучног преговарања дугог нешто више од две деценије, постигнут глобални консензус о споразуму за успоравање климатских промена. Безмало годину дана касније (4. новембра 2016.) Париски климатски споразум, који је у суштини договор о неизбежном спасавању наше планете, ступио на снагу, па је то умногоме охрабрило скептике који су тврдили да 195 нација нису, због супротстављених интереса, у стању да се усагласе у било чему.

Један од услова за ратификацију Па-

риског споразума био је да најмање 55 земаља (које загађивању атмосфере заједно доприносе око 60 посто) пристану на то, а други да тако значајан документ о климатским променама буде оверен у Европском парламенту што је, на сву срећу, учињено 5. октобра 2016. године.

Од велике важности је, свакако, било и то што су се међу земљама потписницама Париског споразума нашле Сједињене Америчке Државе и Кина, које заједно емитују око 40 процената гасова са ефектом стаклене баште, због чега ће последње три године бити упамћене по томе да су најтоплије у историји наше цивилизације.

Екстремне временске појаве

Тако кратак пут од усвајања једног међународног споразума до његове право снажности (мање од годину дана) досад није забележен. То је, нема сумње, уједно тријумф дипломатије, али и политичке воље да се данас нешто уради за добро генерације које долазе.

У граду Маракешу (Мароко) је, с тим у вези, крајем прошле године (тачније од 7. до 18. новембра) одржана 22. глобална климатска конференција на којој се разговарало о неким политичким, техничким и финансијским аспектима достизања циљева према којима пораст глобалног загревања наше планете буде мањи од два степена Целзијусова у

односу на прединдустријско доба, уз тежњу да се ограничи на само један и по степен.

А када већ помињемо загревање Земље, ваља одмах рећи да све више температуре на глобалном нивоу и екстремне временске појаве као последица загревања планете показују да ће човечанство осетити ефекте климатских промена раније него што се очекивало.

Према неким истраживањима, минула (2016. година) била је најтоплија откоко се обављају модерна мерења и трећа заредом која је оборила тај неслави рекорд - саопштила је Светска метеоролошка организација на глобалном самиту о клими одржаном у Мароку. Температура је, наиме, прошле године за 1,2 степена Целзијусова била виша него у периоду пре индустријализације, што се углавном приписује човековој активности, односно прекомерној емисији штетних гасова са ефектом стаклене баште.

Мора и океани су поднели већи део терета глобалног загревања и већ су достигли максимум могућности у погледу заштите планете од брзог раста температуре, будући да су корали у великој мери оштећени или су изумрли, а рибљи фонд стално и убрзано опада. Не-посредне последице свега тога, дакако, осећају и људи, и то у виду екстремних временских услова, укључујући и урагане (какав је, рецимо, „Ел Нињо“).

Океане третирати као болеснике

У последњих педесет лета светска мора и океани били су веома снажан савезник у борби против глобалног загревања, апсорбујући чак 93 одсто угљендиоксида насталог у атмосфери свеколиком људском активношћу. А да океани нису то амортизовали, раст планетарне температуре био би знатно већи. Према грубој процени Међународне уније за заштиту природе ОУН, да није било мора и океана да нас штите, нижи делови атмосфере били би топлији и до 36 степени Целзијусових. Па, ако се садашњи темпо раста глобалних температура настави огромна водена маса на Земљи ће се до краја овога века загрејати - како где - за један до четири Целзијусова степена, што ће рећи да је за нас, у еколошком смислу, „2100. година сутра“, истичу светски истраживачи и еколози.

У студији у чијој су изради учествовали научници из 80 земаља посебно се наглашава сазнање према коме је један од највећих проблема то што целе популације појединих морских врста мигрирају ка Земљиним половима, трагајући за пределима који су хладнији и погоднији за њихов живот и опстанак. Занимљиво је, с тим у вези, и то што се та кретања (миграције) одвијају готово пет пута брже него што се животиње које обитавају на копну крећу ка северу планете. А кад су у питању рибља јата, њихове селидбе би могле у доброј мери да дестабилизују светско рибарство, што се већ дешава у појединим деловима југоисточне Азије и приобаља источне Африке.

Прогнозе су посебно забрињавајуће када је реч о коралним гренима који

НАЈВЕЋИ ТЕЛЕСКОП НА СВЕТУ

Радио-телескоп „Алма“, заједнички пројекат Европске свемирске опсерваторије и сродних установа САД, Канаде и Јапана, постављен је на скоро 5.000 метара надморске висине у пустињи Атакама (Чиле). Захваљујући прецизним „очима“ (антенама) чији се рад заснива на емитовању светлосних и инфрацрвених зрака, научници ће добити слике из дубине васионског простора до којег досад ни један телескоп, укључујући Насин „Хабл“, није могао да допре.

Локација за постављање тог телескопа није случајно изабрана. Напротив. Чилеанска пустиња Атакама је једно од најсувљих подручја на планети. Ту је годишњи просек падавина само три милиметра по квадратном метру, а догађало се да не падне ни кап кише дуже од 40 година.

Вредност тог система превазилази милијарду и по долара. Он ће нам омогућити да се за корак приближимо одговору на дуго постављано питање да ли смо сами у универзуму.

ПОДСТИЦАЊЕ БОЛЕСТИ

Климатске промене би, нема сумње, негативно утицале на привреду и подстицање разних болести, посебно маларије, што би до 2030. године још више осиромашило готово 100 милиона крајње сиромашних становника наше планете.

У извештају објављеном уочи Самита Уједињених нација одржаном у Па-

ризу пре две године указује се, сем тога, и на различито деловање глобалног загревања на сиромашно становништво које није припремљено за климатске шокове као што су подизање нивоа мора или велике суше. Зато је једно од суштинских питања на самиту у Паризу било како помоћи сиромашним државама у погледу ублажавања неизбежних последица.

СКУПЉАЊЕ ШТЕТНИХ ГАСОВА

У Норвешкој, тачније у њеној престоници Ослу, недавно је обављено прво тестирање скупљања штетног угљендиоксида који се ослобађа услед паљења отпада. Успешним експериментом у главној градској електрани за сагоревање отпадног материјала приказана је метода апсорпције већине угљендиоксида. У електрани која отпад претвара у енергију спаљује се кућни и индустријски отпад који не може да се рециклира. Енергија која се добија из тог процеса користи се за загревање станова.

У свету постоји око 700 оваквих електрана, али технологија за апсорпцију и складиштење угљендиоксида засад је веома скупа. Зато Норвешка разматра могућност изградње већег објекта за апсорбовање угљендиоксида до 2020. године. Штетни гасови би затим били пребачени у Северно море и упумпани у налазишта нафте и гаса, што би повећало њихове резерве.

за многе земље представљају снажан ослонац екотуризма. Према неким истраживањима предвиђа се да би до 2050. године пораст температуре океана могла да доведе до тзв. избеливања готово свих коралних грена, јер би алге које им дају боју масовно напустиле корале, остављајући их да гладују.

А према тим обесхрабрујућим предвиђањима и људи који живе у близини мора и океана могли би да буду изложени већем ризику од настанка разних болести, јер се патогене бактерије брже шире у топлијим условима. И опасност од чешћих урагана и осталих временских

непогода би, нема сумње, била знатно повећана, јер би већ сада раст глобалне температуре за само један степен повећао број урагана за око 30 процената.

Да би се прилике у том погледу промениле и стање поправило велики број научника мисли да мора и океане треба третирати као болеснике чију повишену температуру ваља спустити. А то неће бити нимало лако ако се настави даље загађивање атмосфере гасовима са ефектом стаклене баште чији је утицај на живот наше планете све погубнији.

Влада РИСТИЋ

Одбрана Србије у рејону карауле „Кошаре“ 1999. године

СВЕТАО ПРИМЕР ЗА СВЕ БУДУЋЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ

Све оно што се догађало на последњој стопи отаџбине према Републици Албанији од часа агресије на нашу земље до завршетка борбених дејстава, може комотно да уђе у анале ратовања, да послужи као лекција како се у веома неповољним борбеним, рељефним и климатским условима одлучно брани држава, шта у одбрани земље значи борбени морал и како се у ситуацијама што често делују као безизлази, манифестују одлучност, храброст, упорност, солидарност, другарство и напасе јунаштво.

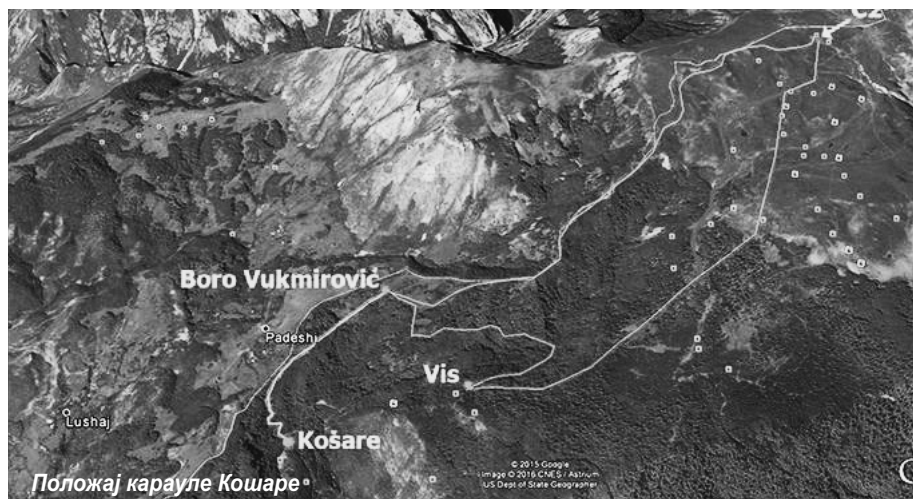
Српски народ је кроз историју стално био принуђен да се брани. Јуришале су стране војне формације са свих страна на нејач, да покоре и људе и државу, да отму што се отети може, да освоје територију. Чинили су бројна зверства, настојећи да сатру све што се миче. Познати су злочини над српским народом у време владавине Турака, потом у дивљачком походу аустроугарске војске, па зверства усташа, балиста и Немаца... Нису се Срби мирили да њиме господаре туђини. Слободарство је вазда текло у жилама поносног народа, који су агресори често оптуживали за оно што није крив. Рађали су се јунаци, доказивали се у бојевима, о њима се плеле легенде. Понос српског народа био је и остао војник. Многи објективни странци, кроз историју, чак и непријатељи, с поштовањем, усхићењем и бираним речима су говорили о храбрости и одлучности српског војника, који је војевао до последње капи крви.

Косово и Метохија представљају колевку и корен српског народа. Од Косовског боја, па све до данашњих дана, тај народ изложен је свестраном угњетавању и покушајима да се протера са тих простора. Оштрици шиптарско-иредентистичких снага, последњих деценија, били су изложени сви неалбанци. Захваљујући својој одлучности да остану и опстану своји на своме Срби су успевали да се одупру свим насртајима, нападима, бурама и погромима.

Космет је срце српског народа и стога ко је год покушао да га ишчупа није у томе успео. Уз помоћ ментора и белосветских отпадника познатих по називу „пси рата“, Албанци су деведесетих година отпочели процес сепаратисања, користећи се терористичким методама и припремајући се свестрано за рат.

Терор над сународницима у иностранству

Свака глава породице косметских Албанаца у иностранству добијала је од људи који су вукли потезе из сенке захтев или да

Борба у близини југословенско-албанске границе

определе некога ко ће се борити против полиције и војске, или да великим прилозима подупре припреме за рат. Демократска Европа је жмурила над чињеницом да се у њиховим земљама спроводи терор над Албанцима који тамо раде. Знали су да се под претњом смрћу сакупља харач за куповину наоружања и војне опреме за тзв. Ослободилачку војску Косова, али с тим у вези ништа нису предузимали.

–Морао сам огромне паре да дам, мада нисам одобравао то што се планира на Космету. По природи сам мирољубив човек и нисам желео рат. Милитантни Албанци су се огрешили о свој народ, испричао нам је Албанац који живи и ради у Швајцарској, уз молбу да му не откривамо идентитет.

Годину-две пре агресије НАТО-а на СРЈ, предузетој да би се Србији силом отела јужна покрајина, Албанци су стазама и богазама довлачили оружје на Космет. Храбри граничари Војске Југославије, припадници херојског Приштинског корпуса и Треће армије водили су тежак рат пре отпочињања агресије. Током заседних и препадних дејстава заробљавали су велике количине оружја, а живи језици су указивали куда врлетима пролазе каравани са коњима и мазгама натовареним оружјем, муницијом и опремом. Када је већ „ђаво однео шалу“ Војска Југославије је отпочела да дубински обезбеђује границу, при чему је гранични појас проширен на пет километара од граничне линије.

Овим и наредним прилозима писаћемо о одбрани Србије (СРЈ) у рејону карауле *Косаре*.

Карактеристике границе према Албанији

Државна граница Републике Србије, према државној граници Републике Албаније, протеже се од тромеђе Србије, Црне Горе и Албаније, планинским венцима Богићевице, нашег највишег врха на Ђера-

вици, Јуничких планина, Паштрика, Коритника и Шар планине.

Овај део је у тактичком и безбедносном смислу најтежи, а у погледу временских, просторних и климатских услова – најсуровији део границе Републике Србије, који је обезбеђивао 53. гранични батаљон из састава херојског Приштинског корпуса, са девет стално и четири повремено поседнуте карауле.

Тај део границе од њеног настанка до данашњих дана увек је био немиран и нестабилан. На том делу границе увек су гинули и мучки убијани наши војници-граничари, о чему говоре имена караула која су по њима добила имена попут караула *Бошко Жиловић*, *Дејан Радановић*, *Митар Војновић*. Слободно се може рећи да је тај део границе омеђен гробљем и мраморјем наших војника-граничара који су часно извршавали своје задатке.

Строги критеријуми за избор граничара

У једном таквом окружењу и стању „ни рата ни мира“, наши војници, подофицири и официри извршавали су изузетно сложене, одговорне а понекада ризичне задатке, обезбеђења државне границе, као тежишног и најважнијег задатка тадашње ВЈ. Можда је термин „обезбеђење државне границе“ неодговарајући. Он одражава остале граничне јединице тадашње ВЈ, а за граничне батаљоне Приштинског корпуса био би одговарајући термин „одбрана државне границе“.

За тако сложене и одговорне задатке бирало се људство које је могло да их реализује. Војник-граничар морао је да испуни строге критеријуме регрутне комисије: у безбедносном смислу потпуно поуздан, са најмање завршеном средњом школом, психофизички способан за самостално извршавање задатака и самостално одлучивање о употреби оружја.

По својим карактеристикама то су били војници прве категорије у рангу војника војног полицајца, извиђача, падобранца или гардисте. У граничним јединицама били су обучени војници различитих специјалности: стрелци, снајперисти, нишанџије митраљеза и пушкомитраљеза, везисти, возачи, кувари, водичи службених паса, механичари и болничари.

За војника граничара говорило се да је он „први амбасадор државе“ јер њега на граници посматра и цени и пријатељ и непријатељ. Кроз његов лични изглед, понашање, начин како обавља дужност, опрему и наоружање коју носи на неки начин одсликавало је стање у војсци и држави.

Командири караула били су подофицири са завршеном средњом војном школом, једни од бољих у својој класи. У односу на своје колеге које су биле на другим дужностима и у другим саставима тадашње ВЈ, они су обављали знатно теже и одговорније задатке. Бавили су се тактиком обезбеђења државне границе у својој зони и организовали живот и рад на караули. Дужност командира карауле захтевала је велика самоодрицања. Било је ситуација да су на караулама непрекидно боравили и по неколико месеци и да нису виђали чланове своје породице.

(Не)прилике на међи према земљи орлова

Ситуација на државној граници Републике Србије према државној граници Републике Албаније, нагло се погоршала осамдесетих и деведесетих година прошлог века, а кулминацију је достигла 1998. године, што је био и увод у агресију НАТО-а 1999. године.

Гранични инциденти били су све учесталији, а албанска страна их је игнорисала. После збивања у Албанији 1997. године и пљачке војних магацина, албанска страна готово да није обезбеђивала своју грани-

цу. Албанске карауле су делом спаљене и опљачкане а део њих је претворен у „базе“, које су служиле за пребацивање наоружања и опреме на територију Косова и Метохије.

Тако је једна од „најбоље чуваних граница“ у Европи, постала „најнечуванија граница“ у Европи. Албанска војска, полиција и разни посматрачи који су наводно радили под „мандатом међународне заједнице“, постају саучесници и помагачи у пребацивању наоружања и опреме на простор Косова и Метохије.

Стање на државној граници 1998. године обележили су следећи догађаји:

Карауле *Кошаре* и *Морина* у једном периоду биле су одсечене а путеви дотура и снабдевања до њих – прекинати, тако да су се морале ангажовати посебне снаге из састава Приштинског корпуса да се деблокирају путеви дотура и снабдевања.

Пребацивање наоружања и опреме са територије Албаније на територију Косова и Метохије вршено је у неколико наврата под борбом и фронталним пробојима уз подршку регуларне албанске војске, а на очиглед међународних посматрача. Карактеристичан догађај који се десио 18. јула 1998. године, када је између карауле *Кошаре* и *Ђеравице* извршен напад на нашу територију јаким снагама са око 700 до 1000 људи, с циљем спајања са терористичким снагама које су се налазиле у селу Јуник и стварање коридора за убацивање наоружања и опреме у централне делове Косова и Метохије. Напад је заустављен и терористима су нанети губици. Граничарима су садејствовали припадници батаљона Војне полиције из састава Нишког корпуса. Том приликом погинуо је један припадник из батаљона војне полиције.

Село Јуник које се налазило у близини границе (посетио га је Ричард Холбрук) Албанци и њихови ментори хтели су да прогласе „другим Вуковаром“ а из њега се у ствари нападају граничари и наша војска. У једном таквом нападу мучки је убијен легендарни начелник Штаба 63. падобранске бригаде потпуковник Горан Остојић.

Фронтални напад на наше карауле

Након противтерористичке операције наших снага у августу и разбијања, али не и уништења шиптарско-терористичких снага, почиње њихово масовно повлачење у Републику Албанију, користећи жене и децу као живи штит.

За историју одбране Косова и Метохије веома је важан догађај који се збио 30. септембра 1998. године. Тога дана је са територије Републике Албаније извршен фронтални напад на наше карауле и органе обезбеђења дуж целе државне границе. Том приликом погинуло је пет војника извиђача из састава извиђачке чете Нишког корпуса у рејону карауле *Кошаре* и један подофицир у рејону карауле *Морина*. Бранећи нашу територију погинули су војници Владимир Радојичић, Илија Павловић, Миладин Гобелић, Милош Павловић и Мирослав Јоцић. На олтар отаџбине живот је, у рејону карауле *Морина*, храбро положио заставник Драган Бундало.

Вођа терористичке групе која је напала нашу патролу био је Агим Рамадани. На-

Херој одбране државне границе према Албанији потпуковник Горан Остојић

ИМЕ ПО ГОРАНУ

Улазећи у канцеларију командира карауле Дејана Агочевића, с леве стране на зиду приметили смо огромну слику потпуковника Горана Остојића, начелника Штаба Падобранске бригаде, који је летос у Јуничким шумама херојски погинуо у сукобу са терористима. Водник Саша Радојевић испричао нам је занимљиву причу:

– На караули *Кошаре* постоје четири „иконе“. Горан Остојић, потпуковник који је са својим људима цело лето овде помагао да затворимо границу, херојски је пао. Други је Дејан Агочевић, командир карауле, од чијег се имена терористима диже коса на глави. А ту су у легенди и двојица извиђача из Новог Сада, који су ратовали са нама: Аполо и Келис.

– Командир Агочевић није ту – наставио је Саша. – Сишао је у Ђаковицу, после четири месеца. Да је знао да стижете, сачекао би госте. Када је реч о Горану Остојићу, ми граничари са *Кошара* писали смо својој команди да нам дозволи да нашој караули дамо име по овом јунаку.

Сишавши са карауле у Ђаковицу, у хотелу „Паштрик“ „препао нас је“ један атлета с пиштољем око паса.

– Да ли сте новинари?

– Јесмо.

– Ја сам Агочевић са *Кошара*. Извините што вас ја не угостим. Конобар, дај пиво, а ви момци, поздравите ми мој Београд. Бањицу и мог оца.

пад је изведен из правца албанске карауле *Палеж*. Циљ напада био је да се испровоцира наша страна тако да узврати ватром по територији Републике Албаније, што би био повод за агресију НАТО-а, јер је то био период када се одлучивало у интензивно тражио повод за агресију. Само захваљујући мудрости и доброј процени у то време начелника Приштинског корпуса генерала Владимира Лазаревића, то се није десило.

За припаднике 53. граничног батаљона, тога дана је почела агресија на нашу земљу и одбрана државне границе.

На државној граници Републике Србије, према државној граници Републике Албаније, у току 1998. године погинуло је 20 припадника ВЈ и то 16 у рејону карауле *Кошаре*, један у рејону карауле *Морина*, два у рејону карауле *Горожуп* и један у рејону карауле *Богићевица*.

Овим путем нико неће проћи

Живот граничара сликовито су приказали новинари „Вечерњих новости“ Драган Вујичић и Миљан Буксановић, који су боравили на *Кошарама*, најужаренијој тачки југословенско-албанске границе, отприлике месец дана пре отпочињања агресије НАТО-а. Преносимо њихову репортажу чији је наслов пун симболике – Овим путем неће проћи:

– У окршајима са терористима прошле године погинуло је десетак наших војника, али је ове зиме добро чувану границу непријатељ заобилазио. Путевима око *Кошара* терористи и шверцери више неће пролазити – поручује капетан Душан Шљиванчанин

Колена су клецала, срце лупало као буџа, а зној се сливао низ лица када смо стигли до карауле *Кошаре* на југословенско-албанској граници. Иза нас је остало четири километра марша узбрдо, кроз снег и горске потоке који су се смењивали уз безбројне завијутке.

Караула *Кошаре* је место које се прошле године најчешће помињало по сукобима шверцера оружја из Албаније и окршајима који су овде вођени да би се заштитила државна граница и спречило допремање оружја терористима, а колико је изгинуло с друге стране, ни приближно се не зна. И данас, граничари чешљају терен наилазе на остатке опреме људи у униформи такзоване ОБВ који су из Албаније кренули у сулуду авантуру.

– Е, кога смо се ми пожелели. Види шта личите ви цивили, задихани, знојави, ко крпе – заповеда шалу водник Саша Радојевић, заменик командира карауле. – Да сте само петнаест дана код нас, од вас бисмо направили видре. Ови моји су к'о дивокозе. Кад бисмо их пустили међу девојке у Београду, имало би шта да се прича.

– То водник прича о кондицији – каже капетан Душан Шљиванчанин и тражи караулски дневник. – И кад је тихо нешто догађа. Хоћу да проверим колико је камиона албанске војске примећено дан раније и када су се појавиле моторне санке које албанској караули извлаче терет.

Пошто је званична предаја рапорта завршена, водници Мирко Мајкић, Иван Васиљевић и заставник Драгољуб Стојанов воде нас на извишење изнад карауле, на рејон, да објасне ситуацију.

На врх ове серпентине десно извукли смо тешки противавионски топ који коси у круг 360 степени. Тамо се посада смењује на сваких 48 сати и то је најдоминантнији вис у овом крају – реферише Мирко Мајкић. – Одатле контролишемо албанску караулу и сва њихова села у околини.

Ту, нешто ниже, настављају домаћини, стоје минобацачи.

– Кад ноћу запуца, на њихову страну пошље две-три светлеће мине, чисто да

Долазак добровољаца на границу

успела да очисти јунички крај од терориста, тако да они у Ђаковичком крају више немају базу. Овим путевима око *Кошара* шверцери и терористи више неће пролазити.

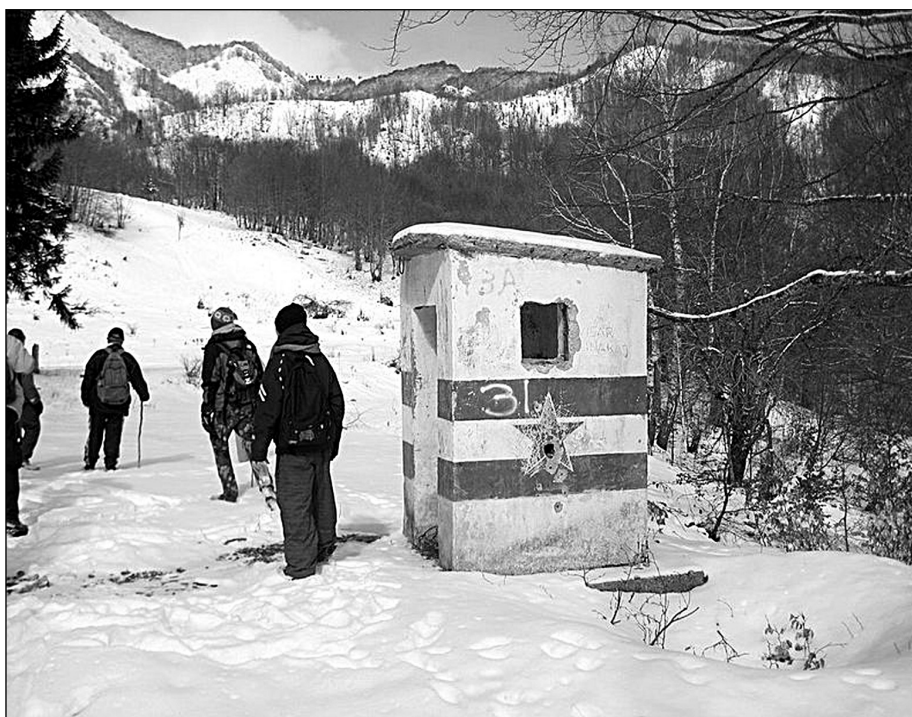
Мисија Вокерових обавештајаца

Припрему за агресију на СРЈ обављала је и Међународна верификациона мисија са Вилијамом Вокером на челу. Реч је о тиму превасходно обавештајних официра којима је најважнији задатак био да прикупе податке о јединицама Војске Југославије, њиховој јачини, саставу, људима и њиховом моралу, месту базирања, али и о објектима инфраструктуре.

Кад год би се десио какав оружани инцидент, према тада важећем споразуму, на лице места излазили су представници те мисије, а и представници Војске Југославије.

Један од официра ангажованих на задацима везаним за Вокерову мисију био је Милија Рашковић из 53. граничног батаљона у Ђаковици.

-Верификациона комисија је долазила у наше касарне или карауле и ненајављено. Када се деси какав инцидент они дођу, све сниме јер су технички били веома добро опремљени. Волели су свуда да завире. Јасно је било шта их је занимало и које су им биле намере. Уочи бомбардовања из Албаније трористи су се запутили у рејон карауле *Годен*. Десио се гранични инцидент. По споразуму ја сам с наше стране излазио на лице места ненаоружан. Пратио ме је само возач. У близини карауле, у шуми, сећам се добро, наши су, у складу

Стражарска кућица у близини карауле

се мало погледамо. Додуше, имамо ми и ИЦ опрему за ноћна осматрања, али је са светлећим минама некако свечаније. Ови заклони бочно и позади карауле су нам животну осигурање, да зловници не приђу с леђа. И то је све. Све остало догађа се на стазама десетак, петнаест километара лево и десно, где се спајамо са комшијским караулама – веле наши граничари.

Капетан Шљиванчанин нам на крају рече:

-Зимус није било окршаја, јер терористи нису покушавали да прођу овим врлетима. Прошлог лета у сукобима са терористима у овом рејону имали смо жртава. Због тога, јесенас смо пре свега, успели да успоставимо бедем на граници који гарантује да изненађења ни на пролеће ни на лето неће бити. Мирни чекамо дане када гора озелени и спремни смо да их зауставимо ако поново покушају да активирају стазе за шверц. Срећом, летос је наша полиција

наређења о дисперсији материјално-техничких средстава, у шуми маскирали одређена средства. То није могло да промакне оштром оку страних обавештајаца из Вокерове Мисије. Дабоме да су снимили та средства, вели Рашковић и наставља:

—Пред агресију Албанци су интензивирали убацивање оружја из Албаније. Током времена знали су где су све места наших заседа. Покушавали су на све начине да их избегну. У томе им је помагало локално становништво. Чак су светлима давали одређене сигнале терористима. Било је то време надмудривања, напомиње Рашковић.

Водник Саша Радојевић је на караулу Кошаре дошао септембра 1998. године, право из средње војне школе коју је тек завршио. Прво, па мушко, рекао би наш народ. Дакле, прва дужност, па она најтеже. Голобради младић долази на једну од најтежих дужности — заменика командира карауле која је већ у некој врсти рата. Нешто касније, према постигнутом споразуму са међународном заједницом, са карауле су морали да се врате у своје јединице припадници специјалних снага који су придодати као испомоћ и ојачање.

Десет на једнога на велики петак

—Није свако могао да буде граничар. У те јединице су регрутовани само војници прве категорије. Имали смо неколико уређених заседних места, које смо обезбеђивали патролама лево и десно. Пола ђудства је било на тим местима. Мењали су се на свака два дана, када се морало у караулу и због замене батерија на моторолама. Све наоко било је под снегом. Само три до четири месеца, током лета, било је без снега. Знате *Кошаре* су негде на надморској висини око 2.300 метара, прича тадашњи водник, а сада заставник прве класе Саша Радојевић.

Граница је скоро херметично била затворена.

—Покривали смо тих 7,8 километара граничне линије која нам је стављена у надлежност. Патролама смо успевали да све држимо под контролом. Када су иза нас од терориста очишћена села, мање је било инцидената. Први пут сам у животу видео медведа који је налетео на минско поље. Температуре су износиле минус 17 степени, а ми такорећи на отвореном.

Улога граничара долазила је до изражаја нарочито ноћу, јер су у то време терористи покушавали да пренесу оружје. Разумљиво је онда питање да ли је било страха међу нашим људима?

—Било је страха, то је сасвим природно. Али када имате циљ, када знате шта браните, не размишљате о страху. У глави су само мисли о одговорности која нам је поверена да чувамо последње стопе отаџбине. Ми нисмо ишли да освајамо Тропоју или Тирану. Бранили смо само наше.

Први напад на нас, по избијању агресије, десио се 9. априла, на велики петак. Био сам на заседном месту, на 50 метара иза граничне линије. Очекивали смо да ће караула бити бомбардована, па смо сви били на заседним местима и отпорним тачкама одбране. Чак смо и војничку кухињу изместили.

Дакле, на велики петак око четири или пет часова изјутра Албанци су из Албани-

ПРОЈЕКАТ ИЗ ОБЛАСТИ ТРАДИЦИЈА

Прилог који објављујемо у овом и неколико наредних бројева део је истраживања које Удружење војних пензионера Србије обавља на основу Пројекта „Хероји са кошара“, које делом потребних средстава финансира Министарство одбране Републике Србије. Комисија, за доделу средстава намењених за учешће у финансирању пројекта и активности удружења од значаја за одбрану и развијање војничких традиција рангирала је пријављене предлоге пројеката и донела одлуку да подржи 12 удружења од укупно 41, колико се пријавило на конкурс.

У просторијама Управе за традицију, стандард и ветеране недавно је потписан уговор са представницима удружења. У име Удружења војних пензионера Србије уговор је потписао председник Љубомир Драгањац. У име Министарства одбране уговор је потписао начелник Управе за традицију, стандард и ветеране пуковник Слађан Ристић.

Представници удружења чији су пројекти изабрани са начелником Управе за традицију, стандард и ветеране пуковником Слађаном Ристићем

је напали нама суседну караулу *Морина*. Испоставило се да је то била само тактичка варка. Само пола сата или сат касније уследио је главни напад по целом рејону карауле *Кошаре*. Минобацачки пројектили избушили су кров карауле, гађали су нас и бестрајним топом. По падању граната и коректури препознали смо да су њихове снаге ласерски одређивали даљине и да су помно пратили ситуацију и дејствовали по нама. Одолевали смо на све то. Читав дан и целу ноћ они напонадају, а граничари се не померају. Крећу они у напад. Ми их дочекујемо ватром. Неколико пута су кретали, али нису успели да пробију нашу одбрану. Када се предао један Албанац из Вучитрна сазнајемо да их је с оне стране више од хиљаде, а нас само 115.

Одбијали напад за нападом

Сутрадан ујутру 10. априла мало је угрејало сунца. Једном од војника је пушка заковала, није могао да дејствује. Војник Славиша Јоновић и још један војник, коме се не сећам имена, питали су да оду до зграде карауле и да оданде донесу другу пушку. Одобриво сам то, уз напомену да оду полако и да воде рачуна о личној безбедности. Та двојица били су последњи војници који су били у згради. Њих двојица оду у караулу и установе да је гађана. Разбију магацин, донесу пушку и из ратне резерве донесу сандук са муницијом, неколико бомби и конзерве. Читав дан и ноћ нисам ништа јео.

А зашто нисте ратна материјална средства изместили из зграде карауле, питамо Сашу?

—Нисмо очекивало да ће агресор тако

брзо да дејствују. Проценили смо да је најсигурније да средства буду у згради. У међувремену нам је стигла помоћ у виду једног одељења војне полиције. На десној страни наших положаја за одбрану, мало с леђа, али више с бока, видимо неке ђуде. Не знамо ко су. Касније схватамо да су то противничке снаге које се припремају за напад. Одбијамо напад за нападом. Остао сам само на једном оквиру муниције. Па ипак, нису нам могли ништа. Време се мења јер се тамо током дана промене три годишња доба. Завладала магла, слабо се види. Уз мене је заменик команданта батаљона Драгутин Димчевски и помаже нам да консолидујемо редове. Полицијци добију наређење да се повуку јер им је нестала муниција. И ми смо потрошили онај сандук што су донела двојица војника. Лешени смо артиљеријске подршке. С друге стране граничне линије докивали су Албанци да се предамо, да улудо не гинемо. Око пет-шест сати поподне почела је киша која се мешала са маглом. Без муниције нисмо имали куд него да се повучемо на 300-400 метара иза граничне линије. Повлачимо се у село Кошаре. Они су после заузели караулу. У згради карауле су снимили и видео-материјал који су после окачили на интернет. Показали су наша документа која су тамо пронашли. Месец дана после тога, авиони НАТО-а погодили су зграду карауле у којој су били албански терористи. Погинуло је њих седморица, казује Саша Радојевић.

Прилог приредили:
Звонимир Пешић
Душко Шљиванчанин
Милан Чуљић

Догађаји у вези са нашом јужном покрајином

ОД КРИЛАТИЦЕ ЛАКО ЋЕМО ДО ПИТАЊА КАКО ЋЕМО

Такозвану државу Косово створили су Американци и сви потези које политичко руководство Косова предузима јесу у договору са спољним центрима моћи, који су спонзори косовске независности

ПИШЕ: Јеврем М. Цокић, генерал-пуковник у пензији

Један од најтежих проблема за државу Србију као што су територијална целовитост, суверенитет, мир и стабилност, слобода и будућност државе и народа, свакако је веома компликована Косовско-метохијска ситуација. Косово и Метохија је, иначе, увек била осетљива тема, која је најчешће запостављана и одлагана за нека друга времена, иако су проблеми временом постајали све сложенији у политичком, економском и националном смислу.

Тежину и сложеност решавања косовско-метохијског проблема чине околности настале утицајем геостратешких политичких и војних интереса неоколонијалних моћних држава Запада (САД и ЕУ) и непоштовање међународних правних начела и стандарда и домаћих уставно-правних норми, што је довело до отимања силом Косова и Метохије (КиМ) и стављања под окриље САД (протекторат), а затим и проглашавања самосталне и независне тзв. државе Косово 2008. године. Једнострано проглашење аутономне покрајине Косово и Метохија за „државу“ представља најгрубље кршење Устава Републике Србије и међународних правних аката и норми, укључујући Резолуцију ОУН број 1244.

Међутим, истине ради треба рећи да су томе битно допринеле учињене стратешке грешке, спорост, неодлучност и неефикасност државних руководства, политике и дипломатије ранијих Југославија, односно Србије, што је довело до интернационализације и усложњавања решавања Косовско-метохијског проблема као једног од главних тема спољнополитичке активности Србије данас.

Дробљење Србије и шта још?

Наиме, стицајем међународних политичких, економских, војних и других околности Србија се кроз историју готово увек налазила у веома тешким са стране наметнутим проблемима, из којих је ослонцем на сопствене снаге и могућности излазила морално, национално и искуствено јача и поред великих жртвовања и страдања.

У последњих петнаестак година у Србији није било компетентних руководећих државних структура, јер су оне представљале производ страначких погађања и манипулација, чиме су интереси народа и државе подређивани партијско-страначким програмима и циљевима. Иначе, предуслов сваког напретка, па и државе и друштва, јесте способност државног руковод-

ства да без утицаја и мешања споља одговорно, савесно, упорно и храбро, сходно постављеном генералном циљу, самостално води земљу напред на срећу и задовољство свог народа и државе.

Наиме, страначки или лични интереси актуелних челника државног врха по основу своје идеолошко-политичке оријентације и опредељења, злоупотребом позиције власти свесно су интересе државе занемаривали и подређивали страном фактору, односно политички, економски и војно заинтересованим државама и владама за геостратешку позицију територије Србије.

Владе не само да нису испољиле државничку дипломатију и руководећу професионалност, него су показале националну отуђеност и патриотску безосећајност и манифестовале поданичку покорност и слуганске послушност. Тако су судбину своје земље једнострано речено добровољно препуштали странним факторима, који су креирали политику и развој Србије према својим интересима и потребама.

Таквом антидржавном и аматерском политиком Србија се нашла на политичком тржишту и постала „јевтина роба“, која се крчми и продаје по купопродајним уговорима штетним по националне и државне интересе. Тако је КиМ као део Републике Србије (које није силом освојено 1999. године, већ добровољно предато), иако без тапије, постало протекторат, такорећи власништво САД које су од њега формирале тзв. државу Косово, директно уперену против матице Србије. Тиме је тзв. држава Ко-

сово постало ефикасно оруђе за реализацију циљева политике Запада, истовремено као средство уцене и територијално дробљење Србије с једне стране, и њено држање за skute породице Западних земаља, изолацију од утицаја са Истока и контролу региона западног Балкана с друге стране.

Развијањем науке и технике, ширењем међународних односа и сарадње, мењале су се и друштвено-политичке, економске, културне и друге околности које су утицале на промену друштвеног миљеа, поред осталог и на буђење националне свести и амбиција. У томе веома битну улогу имао је, поред осталог, демографски фактор који је мењао национални однос становништва у корист Албанаца, а тиме и јачање сепаратистичких апетита (сада) већинског народа на територији Косова и Метохије.

Мудро и одлучно до циља

Тако је због наводног угрожавања права Албанаца од стране већинског становништва српске националности у Србији био, поред осталог, повод агресије НАТО и Европске уније на Србију 1999. године, иза које су стајали стратешки интереси САД и Немачке, као што стоје и данас иза тзв. Државе Косово.

Косово и Метохија је значајна ставка у међународним политичким играма држава и влада Запада, које Бриселу служи као средство за уцењивање Србије и остваривање политичких и војних циљева САД, НАТО и ЕУ на простору Балкана, док Београд КиМ третира као робу на политичком тржишту и као средство за задовољавање личних амбиција и постизање личних циљева челника државног врха Србије.

Свеопшта подршка и наклоност Запада према тзв. држави Косово као свом чеду у основи има пре свега војностратешки значај - ширења НАТО-а ка истоку Европе и као база и ослонац офанзивних дејстава својих снага на Блиском истоку, и као допринос блокади Руске Федерације у циљу спречавања ширења утицаја на Србију и, свакако њено што веће слабљење и дробљење у корист других нација.

Такозвану државу Косово створили су Американци и сви потези које политичко руководство Косова предузима јесу у договору са спољним центрима моћи, који су спонзори косовске независности. Све што се на Косову ради, чини се у име и за рачун обавештајних служби САД и њихових сродних институција и служби у Европи.

Отуда и захтев Приштине за приступ систему „Телекома“ како би у ствари Американци имали могућност електронског надзора, у циљу прикупљања разних података, односно приступ и поверљивим комуникацијама државних (Влада Србије, МУП и Војска Србије) институција Србије.

Продајом „Телекома“ као телекомуникационог система Србије, односно његовом приватизацијом били би грубо нарушени државни и национални, а посебно интереси безбедности и сигурности земље. Стога продаја и захтеви за прикључивање систему не смеју се прихватити. Међутим, то није искључиво, јер ако захтев уследи по налогу неког српског „пријатеља“ са Запада, Влада Србије ће прихватити, са образложењем да је то у државном интересу и очувања стабилности у региону!

Закхваљујући Танјугу који је примао више пута дневно извештаје свих већих светских агенција и радио станица, Телевизији Београд која је путем сателитског програма пратила извештаје ЦЦН-а, ББЦ и других западних медијских великана, Савезни секретаријат за народну одбрану је свакодневно био у прилици да прати извештавање тих медија о ситуацији у Југославији и, посебно, њиховој интерпретацији о улози ЈНА. Осим тога, редовно су примани и извештаји наших војних изасланика, тако да се у сваком тренутку знало како се у водећим западним земљама коментаришу збивања у нашој земљи. Стога је Кадијевић, у тренутку када је Цимерман рекао да је америчка амбасада све у потпуности објективно преносила, нагло прекинуо саговорника речима: „Ви кажете да сте настојали да прикажете најобјективније слику о догађајима који се дешавају, али је била другачија слика коју су преносиле ББЦ и ЦНН“.

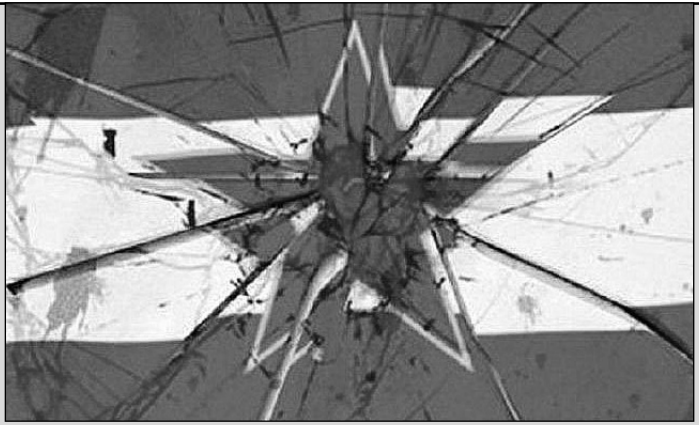
Притеран уз зид аргументима које није могао ни на који начин да негира, амбасадор Цимерман је неуверљиво одговорио: „Да, али америчка влада нема утицаја на извештавање ових ТВ станица“. Настojeћи да се даљим изношењем неистина некако извуче из овог дела за њега непријатног разговора, Ворен Цимерман, још једном покушава да убеди Кадијевића о својим добрим намерама: „Ми смо“, наставља он, „давали једну објективну слику догађаја у Словенији. Међутим, генерал Ацић је у свом двадесетминутном говору објективно срушио ону добру основу везано за поверење у ЈНА. И бацио је сенку на крајње намере ЈНА. Ја ценим традицију и улогу коју ЈНА има у томе и ценим Ваше опредељење у погледу демократије које Ви имате у ССНО-у, међутим, морам рећи да у Вашингтону постоји огромна сумња када су у питању циљ и оријентација ЈНА. Знам да то није пријатна изјава, међутим верујем да ћете Ви и Ваше колеге бити опрезнији са тим“. Не могавши више да мирно слуша очигледне лажи, Кадијевић је прилично дрско одговорио: „Хвала лепо! Ја мислим да та оцена о којој сте говорили да постоји у Вашингтону о улози и намерама ЈНА, да сте Ви пуно томе допринели.“ У наставку разговора генерал Кадијевић је још једном изнео чињенице о збивањима у Југославији, са посебним освртом на место и улогу ЈНА, закључујући тај део разговора следећим речима: „Молим Вас да се те чињенице и оцене пренесу онако како сам их ја сада изложио, а не како их Ви интерпретирате“.

Кадијевићев дијалог са амбасадором САД

Био је то, у целини гледано, врло тежак, могло би се чак рећи и на граници обостраних увреда разговор двојице високих функционера САД и Југославије. О томе посебно сведочи следећи дијалог двојице саговорника:

- Ја морам да Вам кажем и молим Вас да пренесете Вашој влади да ја лично, то је моја оцена, каже Кадијевић Цимерману, нисам задовољан оним како Ви обавештавате Вашу владу о стању у Југославији, односно са интерпретацијом наших порука које ми Вама дајемо да их пренесете Вашој влади, а на то нас упућују поруке Ваше владе које Ви нама овде преносите. Ви или не разумете, или нећете да разумете ситуацију у Југославији.

Не очекујући овако директну оптужбу на

Шта нам се догађало 1991. године

ОЧИГЛЕДНЕ ЛАЖИ ВОРЕНА ЦИМЕРМАНА

Многи западни званичници једно су говорили приликом сусрета са југословенским званичницима, а сасвим другу политику водили. Светско јавно мњење је тако препарирано да је било логично да се прогласи распад и нестанак Југославије; друго, свака одбрана Југославије је унапред квалификована као великосрпска агресија; треће, унутрашња политичка мњења великих сила су тако препарирана да Србе унапред осуде као агресоре, а све друге као жртве, због чега је свака врста насиља против Срба пожељна и унапред оправдана...

ПИШЕ: Радисав Т. Ристић, пуковник у пензији

свој рачун, амбасадор Цимерман се једва прибрао и одговорио:

- Ја никада до сада нисам био оптужен да сам непоштен и ја то сматрам као личну увреду.

Кадијевић је, међутим, био неумољив. Прекинувши Цимермана рекао је:

- То је Ваше да цените тако, али ја сам из онога што сте Ви говорили, јер Ви сте раније долазили са предубеђењем да ће ЈНА напасти некога, да ће ЈНА чинити ово или оно, значи долазили сте овде са предрасудама и из тога ја закључујем да не тумачите наше ставове како ваља, а на Вама је да цените да ли је то лична увреда или није, као и на мени да оцењујем оно што Ви радите у мојој земљи. Знате господине амбасадоре, Ви сте последњи пут мени поставили питање које претпоставља да војска има намеру да преузме власт и да руши владу у Хрватској, а и сада Ви то питање мени постављате – ја не разумем шта Ви хоћете. Не заборавите да ја нисам неписмен човек, ни политички нисам неписмен, да не видим очигледне ствари“.

Биле су то последње речи Вељка Кадијевића после тог последњег разговора који је водио са америчким амбасадором Вореном Цимерманом, који је једва стигао да одговори:

- Господине секретаре, ја мислим да после овога даљи разговор нема смисла“.

Да су многи западни званичници, попут Цимермана, једно говорили приликом сусрета са југословенским званичницима, а сасвим другу политику водили, потврђују и

касније изјаве више политичких и војних личности. Тако, на пример, генерал-потпуковник, проф. др Радован Радиновић пише поред осталог следеће: „Многи с правом тврде да је претходна Југославија превасходно разбијена медијски. Веште манипулације информацијама су припремане у информативним радионицама моћних медијских кућа у служби америчке државне политике и политике мултинационалних корпорација под америчком доминацијом. Истовремено је остваривано више комплементарних циљева: прво, светско јавно мњење је тако препарирано да је било логично да се прогласи распад и нестанак Југославије; друго, свака одбрана Југославије је унапред квалификована као великосрпска агресија; треће, унутрашња политичка мњења великих сила су тако препарирана да Србе унапред осуде као агресоре, а све друге као жртве, због чега је свака врста насиља против Срба пожељна и унапред оправдана... У таквом поретку ствари, медијски рат су Срби морали изгубити... Друго је, пак питање, да ли су последице могле бити нешто блаже да се у медијски рат ушло са више знања, дара и финансијских улагања, а нарочито са осмишљеним концептима“...

Како је уведен портпарол ЈНА

На предлог Службе за информисање, уз подршку адмирала Петра Шимића, тадашњег председника Комитета Организације СКЈ у ЈНА, и адмирала Станета Бровета, генерал Кадијевић је 14. марта 1990. године дао сагласност за формирање институције

армијског портпарола, што је, у односу на постојећу праксу, представљало револуционарну промену у области војне информативне делатности. Одлука је уследила непосредно пошто је генерал Кадијевић примио предлог у коме је, поред осталог, наведено да је неопходно потребно „увођење институције званичног представника ССНО за контакте са јавним гласилима. Ту институцију имају готово све армије света, а и многи органи и организације у земљи. Дobili бисмо могућност да брзо пласирамо информације на целом информативном простору и на одговарајући начин реагујемо када је то потребно. Дужност портпарола обављао би пуковник др Вук Обрадовић”.

На допису који му је упутила Служба за информисање, а потписао га генерал-пуковник Симеон Бунчић, помоћник савезног секретара, Кадијевић је својеручно написао: „Потпуно сам сагласан”. Непосредно после тога, помоћник савезног секретара шаље допис свим командама армија, РВ и ПВО, Ратне морнарице, организацијским јединицама ССНО и Генералштаба, Комитету СКЈ у ЈНА и свим школским центрима у коме их обавештава да је „Одређивање представника ССНО за информисање јавности, израз настојања да ССНО јавност што потпуније и благовремено обавештава о актуелним питањима изградње оружаних снага, о животу и раду припадника ЈНА. Имала се у виду и чињеница да се на издељеном југословенском информативном простору све учесталије јављају различите, а понекад и нетачне и тенденциозне интерпретације појединих питања из те области, тако да јавност чак и о истом догађају добија сасвим различите информације. То објективно има штетне последице. Представник ССНО за информисање јавности одржаваће конференције за штампу сваке среде у београдском Дому ЈНА са почетком у 10 часова. Конференцији могу присуствовати акредитовани новинари за праћење оружаних снага и општенародне одбране из свих југословенских гласила...”

Интересовање редакција за комуницирање са војним врхом путем портпарола, превазишло је сва очекивања. За праћење конференција за штампу армијског портпарола, акредитовани су новинари из свих савезних и републичких штампањих и електронских медија. Једном недељно, у време одржавања конференције за штампу армијског портпарола, Универзална сала Дома ЈНА у Београду била је испуњена до последњег места. Армијски портпарол, пуковник Вук Обрадовић, преко ноћи је постао медијска личност.

Одговори који су и новинаре збунили

Први сусрет представника ССНО (портпарола) са акредитованим новинарима обављен је 21. марта 1990. године, када су им пружени бројни одговори од којих су многи до тада имали третман одговарајућег степена поверљивости. Прво питање на првом сусрету портпарола са новинарима, поставио је уредник у „Политикиној” ревији „Интервју” Марко Лопушина. Његово питање односило се на податке о нападима на припаднике ЈНА на Космету. Мада су, према дотле често устаљеној пракси, новинари очекивали да то питање задира у одговарајући степен поверљивости, били су више него изненађени добијеним одговором. Отворено им је, наиме, речено да је од почетка

Време доброг комуницирања система одбране с јавношћу: портпарол ЈНА генерал-мајор Вук Обрадовић

1990. године до 19. марта евидентирано више напада на припаднике и објекте ЈНА. Указујући на неке конкретне случајеве, портпарол је поред осталог рекао: „Најдрастичнији случај догодио се 27. јануара у Пећи. Тада су демонстранти, насрћући и на војника – стражара, иначе албанске народности, покушали да насилно упадну у Дом ЈНА. Стражар је реаговао веома одлучно. Пошто није уважено његово упозорење, испалио је неколико метака у ваздух, након чега су демонстранти одустали од своје намере. У већини осталих случајева ради се о сечењу и крађи телефонског кабла и бацању каменца на војна возила у покрету. У овом периоду евидентирано је и више случајева узнемиравања и провоцирања активних војних лица и чланова њихових породица на јавним местима...” Следило је после тога низ питања које су постављали Гордана Шијаковић из листа „Рад”, Велимир Илић из „Борбе”, Милутин Нићифоровић из „Политике експрес”, Надежда Медић из ТВ Београд, Никашиновић из загребачког „Вјесника”...

Новинари су, на крају, изразили посебно задовољство што им је, коначно, пружена прилика да без икаквих формалности добију конкретне одговоре на постављена питања. Готово сви се слажу да је увођење портпарола и одржавање редовних конференција за новинаре изванредан потез који ће допринети унапређењу обавештавања јавности о ЈНА и оружаним снагама у целини.

Конференције за штампу су имале велики одјек у домаћој, као и у странијој јавности. Охрабрујући одговори у вези са улогом ЈНА у односу на покушаје сецесије појединих делова земље, односно очувању територијалног интегритета Југославије, благотворно су, као мелем на рану, деловали на највећи део домаће јавности. Истовремено, обесхрабрење и немир уносиле су на све који су се залагали за растакање Југославије. Бацајући се „дрвљем и камењем” на овај облик комуницирања армије са јавним мњењем, из Хрватске и Словеније су свакодневно упућивали вербални напади. Поуздано се зна да су међу првима протесте Председништву СФРЈ и Вељку Кадијевићу упутили Фрањо Туђман и Стипе Месић, али да је међу критичарима конференција за штампу било и неких појединаца из органа федерације. Војсци се, при томе, замерало да се наводним претњама „демократским снагама” уноси немир у земљи и да поједини тонови који се чују на конференцијама за штампу, ука-

зују на пучистичке амбиције армије. Све примедбе и критике, изречене на конференцијама за штампу, представљале су израз страха да ће одлучан став војске погубно утицати на морал и практичне активности сецесионистичких снага. Јер, у многим одговорима на питања новинара, јасно се стављало до знања да ће ЈНА одлучно и бескомпромисно остваривати своју уставну улогу и да ће, ако затреба, силом спречити нарушавање територијалне целокупности земље и да неће дозволити политику свршеног чина.

Имајући у виду интересовање јавности и ефекте конференција за штампу, Служба за информисање је, после консултација са представницима Секретаријата за информисање Савезног извршног већа, припремила предлог да се састав учесника прошири групом страних новинара који су испољили интерес за њихово праћење. Али, уместо тога, у време када су се одомаћили и пунили странице дневних и недељних листова и били ударне теме електронских медија, скупови портпарола с новинарима били су укинати. „Одозго” је дошло наређење да се тај облик комуницирања армије са јавношћу потпуно укине. Ко је био „аутор” суспензије краткотрајног живота институције армијског портпарола никада јавно није речено. По купоарима Савезног секретаријата се шапутало да иза тога, на инсистирање неког са стране, стоје неки људи из војног врха.

Престанак скривања познатих података

Интересовање јавности за конференцију за штампу армијског портпарола било је тим веће што су се на њима могли да чују одговори на многа питања која су дотле представљала такозване табу теме. Реч је о бројним садржајима чије је објављивање дотле, у складу са „Индексом тајних војних података који се не смеју давати у јавност”, било строго забрањено у средствима јавног информисања. Индекс је израдила Политичка управа почетком седамдесетих година на основу предлога организацијских јединица (управа и сектора) ССНО и Генералштаба. Временом је тај документ био застао јер су многи подаци престали да буду војна тајна. Међутим, и извори информација и медији били су обавезни да их се и даље строго придржавају, с обзиром да званично није био стављен ван снаге.

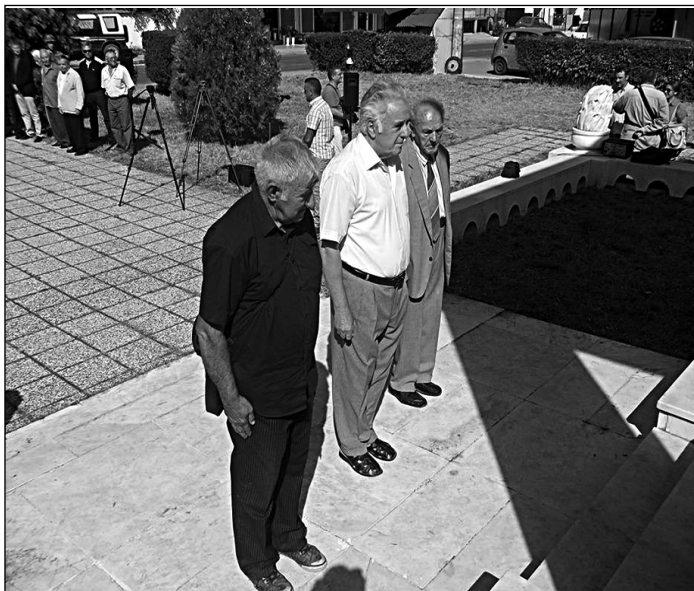
Дешавало се, стога, да доста података о карактеристикама појединих врста наоружања, чије је објављивање било под ембаргом за објављивање у домаћим средствима јавног информисања, буде објављено у многим страним медијима, али никако и у домаћим. Мада делује чудно, та се реалност објашњавала чињеницом да је Југославија била један од значајних извозника наоружања. Купци нашег пешадијског, артиљеријског, ракетног и другог наоружања, укључујући ту и тенкове, оклопне транспортере, вишецевне ракетне бацаче, имали су податке не само о њиховим техничким и борбеним карактеристикама, већ и комплетне податке о произвођачима свих склопова, делова и муниције за та борбена средства и системе. Тиме је свако даље скривање наведених података од домаће јавности било заиста депласирано. То је, поред осталог, била једна од непотребних заблуда с којима је раскрштено на конференцијама за штампу армијског портпарола.

Одата пошта погинулим борцима

**ЗАЈЕЧАРЦИ ПОШТУЈУ
ОСЛОБОДИОЦЕ**

Иако град Зајечар званично не обележава дан ослобођења у Другом светском рату, организације које поштују борбу за слободу, посетили су спомен-костурницу и поклонили се сенима погинулих бораца за слободу.

Венце су положили делегације: Команде гарнизона са представником града Зајечара, УВП Зајечар са председником Љубомиром Рељановићем на челу, СУБНОР-а Зајечар, РМВИ и РВС.

Зајечар су борци 23. ударне дивизије НОВЈ ослободили 7. септембра 1944. године. Какве су се борбе водиле, то најбоље осликава извештај Команде 23. дивизије Штабу 14. корпуса НОВЈ:

„Јединице 9. бригаде су 6. 9. 1944. године нападе предстражне положаје Немаца код села Грљан. Зајечар је бранило 5.500 нацистичких војника и других издајника (недићеваца и четника). Град су нападале јединице 23. дивизије (7. 9. и 14. бригада НОВЈ). Град је био утврђен за одбрану, а у току дана као помоћ нацистима из Бора је пристигло седам тенкова, 12 камиона са Немцима, а из села Николичева је 3000 четника са леђа нападо 14. бригаду која се већ развила за напад. Бригада је била приморана да део снага одвоји за разбијање те групаације четника.

Борци 23. бригаде су у синхронизованим нападима у потпуности разбили непријатељске снаге, запленили огромни ратни материјал, тако да је Зајечар 7. 9. 1944.г. у 17,00 часова у потпуности био ослобођен од фашистичких снага. Ослободилачке снаге су имале 24 погинулих и 60 рањених бораца, док су фашистичке снаге имале 370 мртвих и 1200 заробљених фашиста“.

Ова победа је имала огроман значај и морални одјек код становништва у читавој источној Србији, тако да су се млади људи добровољно јављали у јединице 23. дивизије која је нарасла за 4500 бораца, одмах наоружаваних запленим наоружањем.

Зајечар није дуго било слободан јер су се преко те територије из Грчке повлачиле јединице групе армија Е, са задатком да осигурају Дунав и да зауставе јединице Црвене армије које су већ стигле до Румуније.

Јединице 23. дивизије имале су задатак да направе мостобран код Кладова и омогуће прелазак јединицама Црвене армије преко Дунава у Србију, што су јединице 23. дивизије успешно извршиле.

Јединице групе армија Е су поново заузеле Зајечар и у потпуности га уништиле, међутим преласком јединица Црвене армије на нашу територију сви планови фашистичких јединица су били осујећени, пресечен им је транспорт Дунавом према северу, тако да је Зајечар поново био ослобођен 8. октобра 1944. године.

Патриотске снаге и удружења су овај дан прославили скромно, али достојанствено, иако је локална самоуправа, из нама непознатих разлога, укинула тај датум, као Дан града.

Драган Дабетић

Сачувати комплекса касарне
„Кадињача“ у Ваљеву**ВРЕЛО СЛОБОДЕ
И НАДАХНУЋА**

Уочи стогодишњице (1918 - 2018.) најславнијег дела српске историје новог доба, дужни смо да сачувамо сећање на времена када су пред империјалистичким армијама српски народ и његова јуначка војска, доживели голготу, а потом и Васкрс у величанственој слави, па смо обавезни да заувек сачувамо сећање како су наши свети преци приморали армије двеју империја да положе оружје пред херојском војском српског народа.

Утој епопеји не сме се заборавити чињеница шта о свему томе сведочи комплекс касарне „Кадињача“ у Ваљевоу од 1912. - 1918. године.

Једно дивовско упориште, страховито страстиште заиста памти овај комплекс касарне, те мора заувек остати сведок херојских и надљудских напора српског народа и српских ратника да се сачува слобода и вера православна. Комплекс касарне „Кадињача“ у Ваљевоу је најпримеренији и најатрактивнији комплекс у изузетно живој околини за суштину величанствене прошле, садашње и будуће историје Српског народа.

С тим у вези, овај комплекс треба осмислити тематски тако да слобода и вера православна целокупног Српског народа нема алтернативу, да буде компатибилан и јединствен, не само за Ваљево и Колубарски округ, не само за северозападну Србију, него и за целу земљу у њеним природним границама.

Тако осмишљен комплекс касарне „Кадињача“ треба да опстане и остане врело слободе где ће се надахњивати не само савремене генерације него и будуће српског потомство. Овај комплекс треба да сведочи шта је све Србија и шта је све српско, не само у Србији него и у свим областима чак и континента где живе Срби православне вере.

Поред гусала и епске народне поезије тај комплекс може да буде достојан сведок миленијумске историје васцелог српског народа - кроз сва поколења.

Поставку комплекса кроз сложен мултидисциплинарни приступ треба путем одговарајућег пројекте да ураде: одговарајући експерти САНУ, историјског института, највиши српски официри, војни аналитичари и други високи интелектуалци, позирајући се на категорије српског државног права и националног суверенитета.

Комплекс касарне треба ставити под висок степен државне заштите и дати на старање Заводу за заштиту културе Ваљево и Републике Србије

Након непотребног потапања манастирског комплекса Грачаница, ако би Комплекс Касарни „Кадињача“ био осмишљен као неки пословни простор, то би представљало непроцењиву, несagleдиву и ненадокнадиву штету за српски народ и суверену правну државу Србију.

Мила Параментић са групом грађана

Сусрет припадника 22. класе Техничке средње војне школе

ДРУГАРСТВО НЕ БЛЕДИ

Четири деценије од завршетка школовања негдашњих питомаца 22. класе Техничке средње војне школе (генерација Загреб 1973 - 1977. године и Београд 1975 - 1977. године) обележено је 9. септембра петим сусретом у Хотелу „Златник“. Централни догађај представљала је промоција монографије те класе, чији је аутор Милан Марковић Лака. Након завршетка школе (14 јула 1977. године), 112 припадника техничке службе, 21 специјалиста саобраћајне службе, и у Београду 60 свршених ученика рода везе, произведено је у први чин водника

и упућено на службу у гарнизоне широм СФРЈ.

Укупно је 193 водника ступило на дужност у јединице и команде ЈНА, а њих 20 вратило се у Републику Замбију.

На петом сусрету у Хотелу „Златник“ обављена је промоција монографије „22. класа“, за коју су рецензију написали академици Раде Биочанин и Слободан Нешковић. Том догађају су присуствовали професори, бивши питомци и многобројни гости.

Посебно је било задовољство видети „класиће“ Жељка Киша са супругом и шура-

ком и Драгана Кукића са супругом, који живе у далеком Мелбурну (Аустралија). Овога пута позиву су се одазвали припадници 22. класе из свих бивших република Југославије.

После промоције наставило се са весељем и разговором до касних вечерњих сати. Сутрадан су слављеници испраћени својим кућама, у добром расположењу, богатији за леп доживљај и испраћени најлепшим жељама.

Организација сусрета, како је оцењено, била је на високом нивоу, уз велику захвалност особљу Хотелу „Златник“ у Земуну.

Наредни шести сусрет заказан је за 2018. годину, с циљем да се дотле приреди још једна књига, којом би било обухваћено шта су припадници те класе радили и постигли у минуле четири деценије.

Милан Марковић

Сусрет „класића“ Техничке војне академије

НАВИРАЛЕ УСПОМЕНЕ

Шест дојена из области развоја, производње и одржавања наоружања и војне опрема ЈНА и ВЈ; пуковници-дипломирани инжењери 2. класе Војнотехничке академије, поводом 60-годишњице завршетка школовања, 20 септембра састали су се у Дому ВС у Београду. Припадају првој редовној класи питомаца са комплетним програмом школовања, док се официјелно првом класом сматрају слушаоци који су завршили школу резервних техничких официра са чином потпоручника наставили школовање са признатом првом годином Војнотехничке академије.

Данашњи 80-годишњаци, а пуковници у пензији су убрзо после Академије завршили машински факултет, у редовном образовању техничких официра

за развој и производњу наоружања и војне опреме. На фотографији су, почев од леве стране Стеван Дозет, некада заменик начелника Саобраћајне управе ССНО; Никола Бијелић, начелник балистике у Институту безбедности; Никола Курузар, директор пројекта производње тенка М-84; Иван Петровић, начелник сектора у Ваздухопловно-техничком институту; Величко Павловић, начелник техничке службе у ВМА и мр Станимир Спасојевић, начелник Бироа за стандардизацију и метрологију у Војнопривредном сектору ССНО.

Поменути ветерани дали значајан допринос развоју наоружања у ЈНА и ВЈ, од којих се нека борбена средства и данас налазе у наоружању Војске Србије (тенок М-84, оклопни амфи-

бијски транспортер М-80, авиони „Орао“ и „Галеб“ Г4, камиони ФАП и друга средства). Они су евоцирали успомене из времена школовања и сарадње током радног века, изразивши незадо-

вољство третманом државног руководства, па и својих колега у активnoj служби према војним пензионерима.

С. Спасојевић

Акција МО „Ђеле Кула“ поводом почетка школске године

ПРВАЦИМА СВЕСКЕ НА ПОКЛОН

Месна организација „Ђеле Кула“ Градског одбора Ниш је успешно спровела хуманитарну акцију под називом „Треће доба - за младе“. Тако је 6. септембра, у оквиру акције, обављено прикупљање школског прибора и свезака, као честитка ђацима који су пошли у први разред у ОШ „Ђеле Кула“, а и десетак килограма пластичних чепова за учешће у акцији „Чепом до осмеха“. Поред председника МО „Ђеле Кула“, као највећег донатора, највише средстава су донели чланови Мара-Ратка Михајловић и Светислав Младеновић, а највише чепова је предао Илија Стевановић, у име станара зграда 1-11 који су такође чланови МО „Ђеле Кула“.

Председник МО Иван Милошев је 7. септембра првацима ОШ „Ђеле Кула“ поделио свеске и честитао им полазак у „најлепше доба“, са жељом да буду добри ђаци, а пре свега добри људи.

Насмејани и раздрагани прваци, одушевљени пажњом, показали су колико нечије мало некоме вреди пуно и тиме утрли пут истини да овакве акције наших чланова нису узалудне, како то знају злурди појединци да коментаришу.

Они који су учествовали у акцији уверити су се како је „мало“ ипак „много“. Преостали школски прибор предат је директорки школе Зорици Јовановић која није крила одушевљење гестом добре воље и позвала војне пензионере на даљу сарадњу и чешће сусрете. Прикупљени чепови предати су координаторки организације „Чепом до осмеха“ за град Ниш Јелени Митић.

У Градској кући 8. септембра председник МО „Ђеле Кула“ Иван Милошев је присуствовао уручењу инвалидских помагала од стране организације „Чепом до осмеха“ троипогодишњој Неди и том приликом добио награду, као и сви присутни, најлепши осмех мале Неде.

Прилог о акцији војних пензионера објавиле су и „Нишке вести“.

И.М.

Књижевно вече на Звездари

ПЕСМЕ ПОНОСА И ЛЕПОТЕ

Књижевности, књиге и лепе речи је данас све мање, а и те како нам је све то потребно. Уважавајући иницијативе и захтеве својих чланова, у организацији Општинског одбора УВПС Звездара, недавно је одржано књижевно вече на којем је члан Удружења Милка Шолаја представила своју најновију књигу поезије. Милка је више пута наступала на књижевним вечерима и манифестацијама, песме је објављивала у књижевним часописима и новинама, па се може рећи да је већ афирмисани песник.

Она је песник изразите лирске оријентације, а песме су јој обожене јаким личним доживљајима и емоцијама везаним за родни крај, детињство и младалачко доба. Један део њеног опуса односи се на страдање српског народа Крајине у протеклим ратним догађајима. Углавном, свако ће се, мање или више, пронаћи у Милкиним песмама.

Зато су и песме које је Милка казивала пред тридесетак заљубљеника лепе речи биле изузетно лепо и топло примљене. Више учесника је то и исказало у својим обраћањима присутнима, док се говорило о њеној поезији. Током књижевне вечери владала је веома топла, опуштена и пријатна атмосфера.

Дружење је настављено необавезним дружењем и разговором присутних, уз скромну закуску и послужење. Општински одбор Звездара ће се потрудити да оваквих и сличних дружења буде што више.

М. Матошевић

Из активности МО УВП Батајница

ОБЕЛЕЖЕН ДАН ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА

МО УВП Батајница обележио је 16 септембра у својим историјама (ул. Бихаћка 2 у Батајници) Дан УВП Републике Србије.

Члан те МО Милан Гаврић скувао је прави војнички пасуљ, Нинко Радић донео је главно пиће, док су остали чланови приложили још по нешто од јела и пића и тако обезбедили све што је потребно за дружење ове мале, али вредне организације.

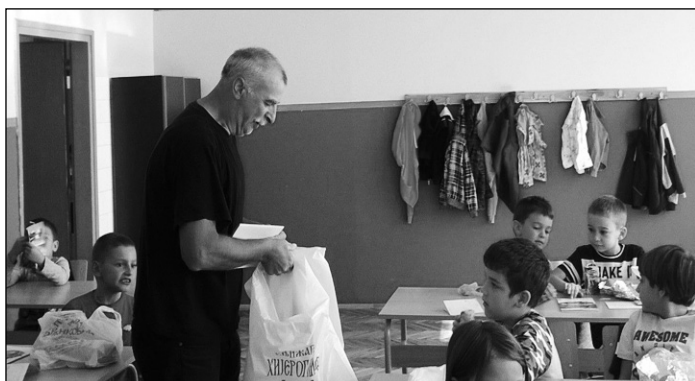
На почетку дружења председник МО Драгош Бадњар поздравио је присутне, честитао им празник, захвалио се свима што су дошли и потрудили да обезбеде јело и пиће за дружење, а посебно Гаврићу и Радићу.

Уз домаће јело, пиће у опуштеној атмосфери дружење је трајало до касно у ноћ.

Према традицији, људи који су више деценија јели хлеб са девет кора, међусобно су се подсетили на доживљаје и испричали нека искуства из војничког живота, што је било веома емотивно.

Уз мало добре воље, организације и јединства чланова одбора и овај дан остаће у успомени и дугом сећању на заједничко дружење.

Р. Спахић

На крају летњих годишњих одмора

БЕСПАРИЦА СМАЊИЛА ПУТОВАЊА

Неки подаци указују да војни пензионери никада као овога лета нису мање путовали за годишњи одмор. Због хроничне беспарице и драстичног смањења пензија огромна већина пензионисаних официра и подофицира провело је летње месеце у месту боравишта. Београђани су се од летњих жега расхлађивали махом на Ади Циганлији, Лиду и многобројним базенима.

Они који су себи могли да приуште море, већином су боравили на обали Јонског мора у Грчкој. Паралија, која је у неку руку постала најпосећенији град, када су у питању наши грађани, нарочито је била привлачна током јуна и септембра, када су цене туристичких аранжмана биле примерене чеповима војних пензионера.

Из Београда овог лета у Паралију су са својим породицама боравили Миле Глумац, Милорад Јовановић, Трајче Матушев, Јандрија Цупач, Радомир Ђупурдија и други војни пензионери. Многи од њих искористили су прилику да посете гробље српских ратника у Солуну, да се попу на Олимп и оду на излет у ближој околини.

Т. М.

МАЛИ ОГЛАСИ

Предузећу „Сион Гард“ из Београда потребни су војни пензионери за обављање послова физичког обезбеђења на територији Београда.

Заинтересована лица могу да се јаве на телефон 062/8064018 или да лично дођу на адресу Бежанијских илегалаца бр. 3, Нови Београд

Из УВП Шабац

У СЛАВУ МИШАРСКИХ ЈУНАКА

Навршило се 211 година од славног Боја на Мишару. Једно од најзначајнијих историјских места је и Мишар, село осам километара од Шапца, где су Карађорђеви јунаци извојевали највећу битку за слободу против Турака. Свечаност је имала републички карактер, уз химну и почасну војну стражу припадника гарнизона Шабац. Тај догађај црвеним словима уписан је у уџбенике наше историје, памти га цела Србија, а Шабац га сваке године свечано обележава, сећајући се тадашњих збивања и имена учесника у боју.

Делегације СУБНОР-а и УВПС заједнички су положили

венац на Споменик борцима у Мишарском боју. На свечаности, можда највише до сада, присуствовало је више од две стотине грађана и представника организација. Подсећајући их на догађај од пре 211 година бираним речима говорили су државни секретар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Негован Станковић и градоначелник Шапца Небојша Зеленовић.

Глумци Шабачког позоришта прочитали су неколико песама посвећених боју. Музеј боја на Мишару такође је био једно од места где су многи подсећали на овај део историје. У Галерији Боја на Мишару отворена је изложба слика тројце светски по-

знатих сликара Драгана Мартиновића, Слободана Јерemiћа и Радована Миразовића. Њихових тридесет седам

уметничких дела задивили су посетиоце.

С. Стојановић

Седмо спортско првенство УВП Црне Горе

ЗА БОЉЕ ЗДРАВЉЕ

УПодгорици је поводом обилежавања 24-годишњице Удружења војних пензионера одржан Седми спортски сусрет војних пензионера Црне Горе.

Иако је већина од њих у поодмаклим годинама, спортски дух није их напустио већ и даље наступају на свим такмичењима ветерана у Црној Гори, са којих се враћају са освојеним медаљама.

У Подгорици су се 16. септембра окупили војни пензионери из Херцег Новог, Тивта, Бара, Улциња, Голубоваца, Даниловграда, Никшића, Пљеваља, Бијелог Поља, Берана и домаћина – Подгорице.

Такмичили се у мушкој и женској конкуренцији у пет дисциплина: пикадо, плојкање, бацање камена, скок у даљ и фудбал-шут лопте на гол.

Резултати нијесу били приоритетни, већ дружење и рекреација, али то не значи да није било витешке спортске борбе за сваку медаљу.

На отварању се такмичарима обратио председник Удружења Павле Бандовић, уз ријечи добродошлице, пожелио им лијепо дружење, фер и спортску борбу.

По завршетку такмичења, на заједничком ручку, уз музику и игру настављено је дружење, а затим је уследила додјела медаља и диплома за најуспјешније такмичаре, а општинским организацијама – захвалнице за учешће на такмичењу.

Побједници по дисциплинама били су: Пикадо: Анка Јовановић, Ана Војка Тошић и Мара Мудринић, а у мушкој конкуренцији Ратко Јокановић, Зоран Таушан и Ма-

ријан Митревски.

Плојкање: Ана Војка Тошић, Милица Нововић и Даница Шнобл, а у мушкој конкуренцији, Динко Шимурина, Чедомир Вучковић и Вукмир Бандовић.

Скок у даљ: Милица Нововић, Даница Шнобл и Душанка Стојановић, Мишо Секулић, Комнен Бајчета и Драгиша Ђуковић.

Бацање камена: Ана Војка Тошић, Милица Нововић Рајка Мартиновић, Младен Милосављевић, Комнен Бајчета и Драгиша Ђуковић.

Шут лопте на гол: Лепа Димитријевић, Милица Нововић, Рајка Мартиновић, Динко Шимурина, Зоран Таушан и Чедомир Вучковић. Побједници су добили медаље и дипломе, а општинске организације – захвалнице за учешће.

Био је то прави дан рекреације ветерана и још један допринос бољем здрављу особа трећег доба. Послије заједничког ручка одоше својим домовима задовољни сусретом, дружењем, игром, пјесмом и дан им прође без свакодневних породичних обавеза.

Запис, онако, из срца

НАШИ МАКЕТАРИ

И док се васцели свет, осим засигурно каквих сличних нама, помно чувајући у провидним трезорима и витринама своје макете непрекидно едукује, о њиховим творцима, о држави, о науци, о запошљавању, послу и још много чему, наше макете и макетари се некако загубише.

Макетарство и макета датирају од давних времена. У гробницама из доба древног Египта пронађени су минијатурни модели кочија и бродова, који су у то време пловили Нилом. Чувене су и макете једрењака израђене за време Наполеонових ратова, а данас су непроцењиви експонати у витринама најпознатијих светских музеја. Генерације и генерације младих нараштаја, па и оних старијих и на томе, таквим макетама и тадашњим макетарима, између осталог, учили су, и уче и о својој, али и туђој историји.

И сада, какве везе те, тако рећи прадавне, макете имају с нашом данашњицом, са народом, са војним пензионерима и нашим „Војним ветераном“, рећи ће неко? Е, па имају, и те како, мислим.

И док се васцели свет, осим засигурно каквих сличних нама, помно чувајући у провидним трезорима и витринама своје макете непрекидно едукује, о њиховим творцима, о држави, о науци, о запошљавању, послу и још много чему, наше макете и макетари из некадашњих, сада већ давних, оновелико државних животно спокојних времена, код нас се некако загубише.

Сетимо се макета „Галеба“, „Орла“, тенка модела М70 и којег. Ма радила, како би се рекло, цела „Југа“ да макете постану стварност. И би тако. Умањене реплике постајали су озбиљни оригинали, на ползу и држави, и народу. И не само макете тих војних ствари. Правиле се макете свега и свачега, па постајале реалност. Чини ми се, остаде сада можда понегде по која, у неком запећку, временски изгубивши оригиналну макетарску фарбу, с већ поодавно заборављеним њеним творцима. И ко ће, и зашто да се и на њима, као у неком свету, едукује, и да и на њима учи историју, и све оно горе побројано. Има паметнијег посла и – пречег.

А говоре оне и о много чему. Од дипломе, до пензије посао загарантован, и пензија, наравно, стан углавном. Та ко да дирне у стечен радно-животни век, војни на пример? Ни у буну, рекао би највиши Закон, (и уз то) и народ.

При одласку тада и таквог радног народа на посао улице пуне војних униформи у журби на правовремени долазак у команду и касарне. Одмах с касарнске капије пријем рапорта дежурног о стању у јединици, обилазак просторија, предаја рапорта надређенима.

Све по Распореду дневног радног времена. После радног времена исто тако.

Народ у пролазу, и не познајући униформисану особу углавном поздрављао с добро јутро, добар дан. Униформа бивала виђена, уочена, поштована, дакако. Поли-

Лепо за око, лепо за душу

ција чак поздрављала, онако војнички, а војноуниформисана особа отпоздрављала с једнаким уважавањем.

Ма није прошла, некада, ни једна војна свечаност, Дан јединице или Војске на пример, а да у првим почасним редовима нису стајали борци, ветерани, војни пензионери, некадашњи макетари дотичне јединице и уживали, при помену, у увек бурно додељеном аплаузу наследника и тренутних макетара и макетарских почетника. Додуше стајаше у цивилу, али с поносно истакнутим ордењем и медаљама на сакоима. Тек да се види и зна.

И тако редом, могло би с много речи, и с много страна.

Елем наиђоше, потом, нека смутна времена, испуњена барутом, топовско-пешадијском ватром, чашћу, херојством, рањавањима и погибелјима, и војске, с до тада готово неприметних граница. Времена протеривања и збегова, спаљивања и затирања огњишта. Поједини тадашњи врховни државни макетарски мешетари решише, уз несребичну помоћ оних ванвре-

менско најјачих, да, пред надолazeћим новим демократским слободоумним добом, и неодлучношћу о подели ћара од дела за макете израђених баш у њиховој територијалној режији, крену у расклапање до тада функционалног модела. И шта би, би. И знамо како.

Иза тога дођоше и та новоприжељкива-на, крвљу изборена времена, с домаћим, властитим макетама, илити умањеним репликама очекиваног оригинала, пропраћена бројним трансформацијама, организационим и структурним промена, изменама, допунама чланака, тачака, пасуса. С погледом, и богме делањем, пуним наде и ишчекивања уласка међу оне боље, моћније, у њихов породични унијатски конгломерат. Ма, имамо и ми шта и да кажемо, и да покажемо. Гурајући при томе, тек-тек, па мало-по мало, па све више и некадашње војне макетаре у запећак.

Војнопрофесионална униформа разним предлозима, примедбама, правилима, законским и подзаконским актима и списима нестале с улица наших гарнизона и гарнизонских места, и оних највећих и оних најмањих, тамо негде. Она ветеранска никако, сем у посебно регулисаним ситуацијама, наравно када се те ситуације детаљно проуче, изуче, регулишу, а када ће – не зна се, заборављајући се да је некима временом животно-радно војно макетарство ушло у крв (па и та војнопрофесионална униформа), прерасло у љубав, и постало саставни и незаобилазни део (преосталог им) живота.

При обележавању војних празника, на пример, најчешће, на бинама (помоћним) уз ону главну, и уз бројне често анонимне уважене званице (оне познате и мање анонимне су на главној бини), нађе се и по који војно-макетарски ветеран, представник Удружења. Наравно у цивилу с реклом (сакоом) без одличја, илити барем ленти, и готово увек са ишчитавајућом сетом на лицу.

Ма, наравно. Не могу ни сви такви на те бине, али више би их могло, засигурно. Ако не на те помоћне, оно барем уз њих на негованим касарнским травњацима, уз децу основце или, ону из предшколских установа. Неће ни та трава много трпети, нити свенути. Још када би, таквом свечаном приликом, с чивилука скинули и обукли још увек уредно испеглану с поносом деценијама ношену униформу с одличјима, додајући ту свакако недодељена и ишчекивана она два, или једно, из не тако давних војевања. Годило би више, мислим, и оку, и строју младости испред, и војној застави и - историји, ако је до ње стало, можда чак и онима на главној бини, јер и њих од те главне, до оне помоћне, или неговоног касарног травњака дели тек који корак, трептај времена.

И, није ово ни критика, нити какав бунт, израз незадовољства. Не дај Боже, ни помислити. Па, чак ни каква молба, јадиковка. Тек онако, запис из срца.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Свечаност поводом Дана Уметничког ансамбла
„Станислав Бинички“

ПРОНОСЕ МУЗИКУ ВОЈНИЧКЕ ДУШЕ

Дан Уметничког ансамбла Министарства одбране „Станислав Бинички“ обележен је 22. септембра свечаним скупом у Дому Војске Србије у Београду. Том догађају присуствовале су бројне званице из Министарства одбране, Војске Србије и бројни пријатељи Ансамбла.

Капетан бојног брода Петар Бошковић честитао је слављеницима 118. годишњицу постојања Ансамбла и подсетио да је у протеклом периоду „Бинички“ имао успоне и падове, а да је у једном тренутку било и питање његовог опстанка.

- Међутим, они су својим упорним радом, музичким знањем, талентом, успели да све то надоместе. Управа за односе са јавношћу им је дала свестрану подршку, а они су то вратили многоструко, не само својим наступима, којима су много допринели да се систем одбране препозна као кућа културе и уметности, већ су показали колико умеју и знају да на најбољи могући начин пренесу музику душе, музику Станислава Биничког. Настојаћемо и даље да се боримо – поручио је капетан бојног брода Петар Бошковић и пожелео им да буду и даље колектив као до сада, да наступају на светским и домаћим сценама, и да на најбољи начин представљају униформу коју носе и систем одбране.

У наставку свечаности капетан фрегате Светозар Василески, начелник Ансамбла, подсетио је да се празник прославља неколико дана раније, јер ће 26. септембра чланови Ансамбла учествовати на „Мокрањчевим данима“ у Неготину, где ће одржати пригодан концерт.

Начелник Ансамбла подсетио је на истакнут значај Станислава Биничког, творца „Марша на Дрину“ и Парадног марша, композитора који се сматра утемељивачем војне музике и истакао да су ове године реализовали велики број концерата, који су били запажени у стручној и широј јавности. Међу значајним признањима која су добили, издвајају се признање за нај-

Захвалница доајену Ансамбла:
капетан бојног брода Петар Бошковић
и Момир Дукић.

бољи концерт у 2016. години које је Удружење музичких уметника Србије доделило маестру Павлу Медаковићу за концерт са Ансамблом поводом 40 година његовог уметничког рада, те објављивање компакт диска са ауторском музиком академика Ивана Јевтића, коју је извео Ансамбл, а који је недавно премијерно представљен у Паризу.

На свечаном скупу проглашени су најистакнутији музичари у протеклој сезони. То су капетан Александар Јовановић, војни службеници Сања Радић, Драгана Милетић и Александар Лучић. Посебно признање за волонтерски рад у Ансамблу добила је виолинисткиња Мина Ђурчин, а захвалницу војни службеник Весна Јовановић.

Уручене су и захвалнице установама са којима Ансамбл успешно сарађује. То су, из система одбране, Војно правобранилаштво, Бањалучка филхармонија, из области културе и емисија „Сусретања“ 1. про-

Последња информација
пристигла у редакцију
„Војног ветерана“

ЈЕДИНСТВЕНЕ РАНГ-ЛИСТЕ ЗА НЕУРЕЂЕНЕ СТАНОВЕ

Управа за традицију, стандард и ветеране Сектора за људске ресурсе Министарства одбране (МО), 20. септембра објавила је јединствене ранг-листе стамбених интересената у МО и Војсци Србије (ВС) који су се определили да своје стамбено питање решавају доделом неуређених станова у закуп на неодређено време одређених Одлуком о измени Одлуке о расподели расположивих неуређених станова у закуп на неодређено време, број 915-16 од 27. 6. 2017. године. Јединствене ранг-листе стамбених интересената у МО и ВС доступне су свим заинтересованим лицима на Интернету <http://www.utsv.slrj.mo>, рубрика „Стандард, стамбено збрињавање“.

Јединствене ранг-листе стамбених интересената у МО и ВС су информативног карактера. Лица која су се изјаснила да желе да стамбено питање решавају доделом неуређеног стана, а не налазе се на Јединственој ранг-листи, нису рангирана из разлога што не испуњавају критеријуме прописане јавним огласом за расподелу расположивих неуређених станова у закуп на неодређено време за решавање стамбених потреба запослених у Министарству одбране и Војсци Србије.

Додела станова биће реализована на седници Стамбене комисије, а преглед извода о донетим решењима биће достављен у редовној процедури обавештавања, као и у претходном периоду, са јасно дефинисаним роковима за трајање жалбеног рока.

Ближе информације по наведеном питању могу се добити на телефонској линији 011/3201-222 или путем мобилног телефона 066/8722-800, уторком и четвртком у периоду од 11,00 до 15,00 часова.

Извршни одбор

грама Радио Београда, из медија. У име награђених захвалила се Александра Паладин, аутор и водитељ емисије „Сусретања“.

Начелник Управе за односе са јавношћу уручио је спомен-медаље за ревносну службу капетану Ивану Гулицовском и заставнику прве класе Предрагу Толомиру, као и захвалницу доајену Ансамбла Момиру Дукићу.

У музичком делу свечаности учествовали су Хор Министарства одбране и Војске Србије, гудачки квартет Уметничког ансамбла „Станислав Бинички“ и сестре Гобовић, Марија и Марина.

Ослобађање Београда (2)

ЈУНАЧКИ ПОДВИГ
МИЛИСАВА ЧАМЦИЈЕ

Чим су се зачули први пуцњи из пушака код Сава-капије и Варош-капије започео је општи напад на све планиране капије. У тим пробојима прославио се Милисав Чамџија који је Карађорђу обећао да ће се први попети на беду, освојити топ и запевати на њему да га сва српска војска чује. Он је обећање и испунио и између Стамбол-капије и Варош-капије зачула се његова песма слободе. Милисав Чамџија је остао забележен у српској историји као велики јунак чији је подвиг послужио да се о њему и филм сними.

Када је 1427. године српски деспот Ђурађ Бранковић предао Београд угарском краљу Жигмунду, мало ко је могао да помисли да ће Срби чекати равно 379 година да би своју престоницу повратили. За то време, кроз XVI, XVII и XVIII век као господари Београда, смењивали су се Турци, Угари и Аустријанци, а Србима је историја и горка судбина доделила улогу посматрача или само учесника у протеривању Турака, но никако господара престолног града.

Ипак, дошла је 1806. година, трећа од почетка Српске револуције или Првог српског устанка, у којој се постављало питање слободе великог града на двема рекама и поново рађала идеја о вишегодишњој тежњи да га Срби коначно виде слободним.

У августу 1806. године српски устаници су извојевали две значајне победе на Мишару и Делиграду и ово је изазвало толико велико одушевљење у народу да су Срби око Београда организовали непојмљиво славље, ватрену топовску канонаду, чиме су још више утерали страх у кости Турцима у граду. Београд је већ тада био под сталном присмотром српских устаника и само је било питање времена када ће се кренути на освајање београдског утврђења. То је још више поткрепило долазак српског изасланика из Цариграда Петра Ичка, крајем септембра, или тзв. Ичков мир, као и вест да се Београд мора предати устаницима по одредбама тога мира.

Царски изасланик (мухасил) желео је царску наредбу у потпуности да изврши, али тако нису мислили Сулејман-паша и Алија Гушанац, двојица окорелих одметника, тврдих непријатеља Срба, који су заповедали градом и одлучивали, независно од цара, каква ће се одлука донети. У свему је предњачио Гушанац, вешто избегавајући и повремено нападајући устанике изван тврђаве или гађајући их из тврђаве топовима, знајући истовремено да ће опкољеном Београду ипак редовно пристизати храна из Земуна, према договору Турске и Аустрије и утанојеној турској исплати.

Војска од 25.000 људи
и 40 топова

Карађорђе, познавајући Турке, а посебно Гушанца, радио је двојако: чекао је да се одредбе уговора испуне, али је и припремао војску за напад на утврђење. Због

Узун Мирко Апостоловић (уље на платну, Урош Кнежевић, 1855.) био је један од важних личности при ослобађању Београда 1806. године, јер је ишао први са Кондом бимбашом и ударао на турску стражу. Када је војевао, одевао се веома богато и живописно. Претпоставља се да се родио око 1782., а умро 1868. године, исте оне када је убијен кнез Михаило или када се родио Мика Алас.

тога се налазио под зидинама града, а његове славне војсковође са војницима биле су распоређене на одређеним местима; Милоје Петровић Трнавац налазио се на југу, поред Саве, у Бари Венецији, иначе касније један од најбогатијих, али и најомраженијих личности Београда заједно са Младеном Миловановићем; Сима Марковић, као један од највећих јунака после погибије Јанка Катића и Васе Чарапића, био је са 4.000 људи према Варош-капији; наспрам Стамбол-капије са 8.000 јунака грочанске нахије стајала је истинска легенда Првог српског устанка Васа Чарапић, савим поуздано могло би се рећи, свевременски симбол Београда; испред Видин-капије били су Станоје Главаш, хајдук из Глибовца и стара турска мора и Вуле Илић Коларац са својим јунацима (чија је животна прича, узгред буди речено, толико занимљива да би требало да буде романсирана). Српска војска под Београдом бројала је 25.000 људи и располагала са 40 то-

пова, а главна команда била јој је код Та-шмајдана.

Иако су чак осам пута били бројнији, Срби нису могли тако лако да освоје град, јер је био добро брањен, имао опкопе, капије и палисаде који су чинили изванредно снажну одбрану браниоцима, а и брањен је са преко 200 топова. На јуриш се није могао освојити, исто тако, ни топовима разрушити, а исцрпљивање посаде било је онемогућено, јер је Турцима, како је већ речено, храна и даље редовно пристизала из Срема. Остао је препад, ноћни напад по узору на 1787. и 1788. годину, када су Аустријанци два пута у потпуности заказали, а Срби повереници све своје обавезе испунили до танчина.

Један од посебно заслужних за освајање Београда био је Конда бимбаша, који се налазио у војсци Алије Гушанца, али као православац и Србима веома близак, није могао да буде на страни Турака. Чим су Срби опколили Београд, он је тајним путевима дојавио српској команди да жели да пређе на страну устаника, али и да помогне да се град освоји. Пре него што је пребегло, помогао је многим да се спасу и пребаце на српску страну, а онда је и сам са својим момцима то исто учинио. Као веома добар познавалац града свакако је добро дошао Карађорђевићем устаницима и то ће се нешто касније показати тачним.

Стражарећи годинама у турској војсци на београдском утврђењу, Конда је упознао све стазе око опкопа и палисада, распоред стража, а и перфектно је говорио турски. Понудио се Карађорђу да отвори Савакапију и пусти унутра српску војску. План препада морао се до танчина разрадити, деловати синхронизовано, јер само отварање капије није истовремено и гарантовало сигуран успех.

Магла омогућила услов
за препад

Одређено је да се препад изврши ноћу између 11. и 12. децембра и то зато што је био турски празник Бајрам. У град се неопажано прикрао Конда бимбаш, у великој мери му је припомогла густа магла, дакле, такви метеоролошки услови били су идеални за препад, а пратили су га Узун Мирко Апостоловић, Драги Стевановић, Петар Сремац, један момак по имену Младен, Никола Стамболија и Карловалија. Стамболија и Карловалија били су крцали код Алије Гушанца који су заједно са Кондом бимбашом пребегли на српску страну. Спретни Конда се у рану зору 12. децембра узварао уз опкоп код Сава-капије, а затим помогао својим друговима да се и они попну. Договорено је да Конда и Узун Мирко нападну стражаре, а остала петорица да у што краћем року обију Сава-капију и пусте јунаке Милоја Петровића Трнавца. Кад су обили капију, петорица момака су јурнула да помогну Конди бимбашу и Узун Мирку у борби са јаким стражом. При овом сукобу, где се тукло ножевима и пушкама и избегавало пуцање да се град не би узбунио, сва петорица су погинули, а Конда је на четири места био рањен, док је Узун Мирко најбоље прошао (прободен ножем у десну руку). Може се наћи податак да је Узун Мирко теже рањен при томе, али тај навод је доста дискутабилан, јер је наставио да се бори на Дрини, био на Делиграду, где је опет рањен, а учествовао је и у бојевима на Малајници

већ 1807. године, Ужицу, Лешници, Каменици, Јасеници итд.

Ипак, план је успео, Петровићеви бећари освојише Сава-капију, побише Турке и кренуше да што пре помогну Карађорђу и Сими Марковићу код Варош-капије.

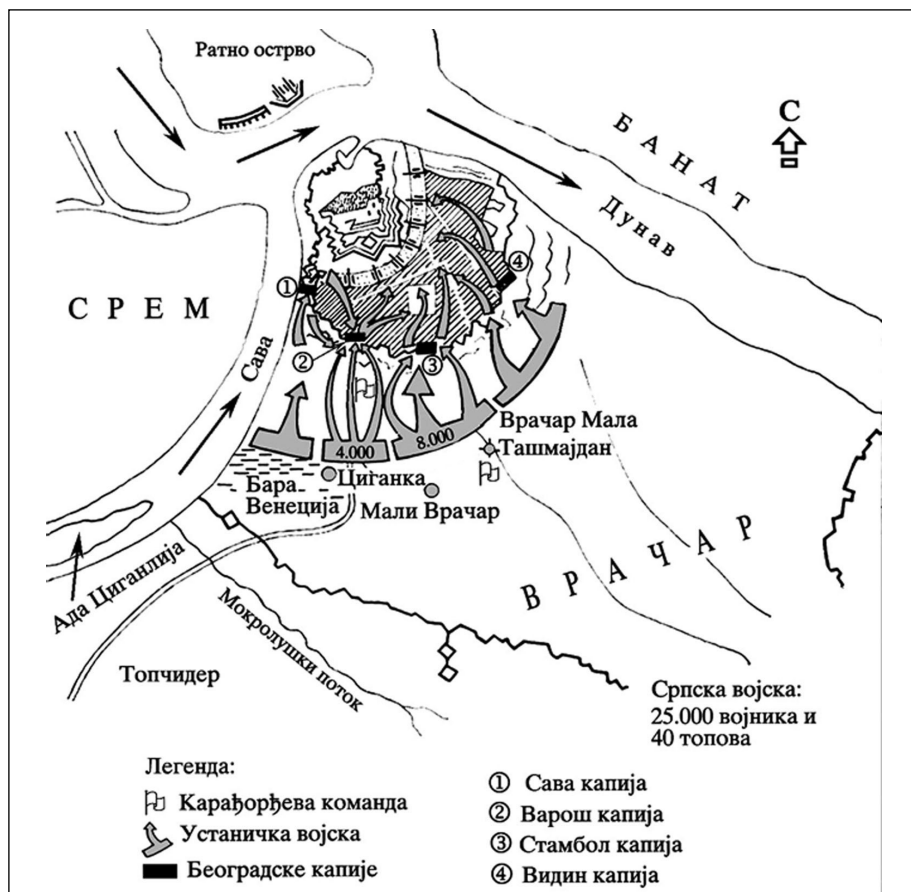
Чим су се зачули први пуцњи из пушака код Сава-капије и Варош-капије започео је општи напад на све планиране капије. У тим пробојима прославио се Милисав Чамција који је Карађорђу обећао да ће се први попети на београдске бедеме, освојити топ и запевати на њему да га сва српска војска чује. Он је обећање и испунио и између Стамбол-капије и Варош-капије зачула се његова песма слободе. Милисав Чамција је остао забележен у српској историји као велики јунак чије је подвиг послужио да се о њему и филм сниме. Године 1955. Северин Бјелић је као главни глумац тумачио лик Милисаве из Борка у филму „Песма са Кумбаре“, а Радмила Васиљевић је 1997. године написала скромно дело на 67 страна „Милисав Чамција – бесмртна јуначина“. Постоји иницијатива да се у Београду код ресторана „Руски цар“ постави обележје које ће за сва времена обавештавати Београђане и посетиоце града на тачно место где је храбри Милисав запевао својим ведрим грлом. Милисав Чамција био је један од јунака чије име Београд треба златним словима да упише у повељу најзаслужнијих грађана.

Трећи јунак ослобађања Београда био је Узун Мирко Апостоловић, рођен у рудничкој нахији у Брајковцу (тадашњи Смердљиковац што је потицало од сумпоровитог извора), а игром случаја дошао у Београд, остао код неког Турчина Мехмеда, изучио терзијски занат, али је, по избијању устанка 1804. године, непрестано размисљао како да се устаницима придружи. Добивши једном приликом добре батине од газде за ситну непослушност, Узун Мирко (узун на турском значи висок, што је Мирко заиста и био) искористио прилику да из града заједно са камиларима и камилама изађе неопажено, а после се упутио ка Глибовцу, право чувеном хајдуку Станоју Главашу.

У бјевима са Турцима Узун Мирко је имао седам рана, а трећу је задобио приликом опсаде Београда 29. септембра 1806. године, када је турски топ распао по једној греди што је на њега пала. У ослобађању Београда понео се јуначки, како му је и доликовало у оба устанка, чак је заштитио и свога газду Мехмеда и дао му дахат да упова жену, која је страдала при ослобађању града. Узун Мирко је прошао готово сва ратишта, али није био омиљен код Милоша Обреновића. Тек је кнез Михаило Обреновић ту неправду делимично исправио. Узун Мирко је једна од знаменитих личности Београда, па му је с правом и додељена улица у најужем центру града.

Како је погинуо Васа Чарапић

За четврту личност која се вечно прославила при ослобађању Београда може се сасвим поуздано рећи да је остао трајни узор свим нараштајима како треба волети свој народ и не жалити живот за његову слободу. Великан Васа Чарапић трајно је уткао своје племенито име у помену ту златну београдску и ослободилачку градску повељу. Васа Чарапић је дословно стајао, као истински војсковођа и узор

Распоред српских снага 1806. године које су ослобађале Београд и синхронизовано нападале на четири градске капије. Коппени напад са јужне стране изведен је у четири правца ноћу између 12. и 13. децембра и окончан је потпуним успехом.

свим устаницима, на челу јуришника, који су пробијали врата слободе испред злогласне Стамбол-капије. То је она капија коју су Аустријанци утврдили при освајању Београда 1717. године тесаним каменом, а Турци, по освајању 1739. године, користили да испред ње изводе Србе и набијају на колац. Као таква, наравно, није могла да опстане, па је зато 1866. године кнез Михаило наредио да се до темеља разруши и за свагда раскрсти са њеном страшном прошлошћу.

У време ослобађања Београда 1806. године Васа Чарапић је већ био добро познат у народу: бивши фрајкор из аустријско-турског рата 1788-1791. године, кнез грочанске нахије, хајдучки Змај од Авале, Карађорђевој војводи и неустрашиви јунак, непрестано је наговарао свога војводу да се нападне београдско утврђење и коначно ослободи град. Милан Ђ. Милићевић наводи да у то време није било упорнијег од Чарапића да се Београд нападне и да нико од ондашњих војвода није тако добро познавао Турке као он и ниједан није веровао да се може освојити тако добро утврђени град. Други извор, посебно Васа Чубриловић, казује да је капетан Радич Петровић заједно са Карађорђем (премда Карађорђе није учествовао у нападу на Београд 1787. и 1788, а ни 1789. године) имао највише искуства по том питању и да су они разрађивали план препада по узор на два неуспела аустријска напада.

Ноћу 12. децембра 1806. године Васа Чарапић је са својим пратиоцима пошао на турски шанац између Стамбол-капије и

сводов у „Скадарској“ улици. Тај простор је био препун рупа, па су устаници морали из једне у другу да ускачу, што је са једне стране био добар закон од пушчаних метака, али је са друге изискивао изузетан напор и осетно губљење снаге до одлучног окршаја. Чарапић се сасвим био приближио шанцу када се осврнуо за собом и изустео:

- За мном-те, браћо!

Било је то кобно, јер је шанац био осветљен бакљама са смолом (машалама), а као за инат један га је Турчин на тој светлости спазио и опалио у његовом правцу из пушке. Метак је Васу погодио у леђа и избио на стомак. Успео је још само да подстакне своје јунаке:

- Не бојте се! Ено пева Чамција!...

Вероватно да је то било оно што је Васа Чарапић жарко желео. Изнели су га његови саборци на пушкама под Карађорђевој шатор на Ташмајдану. Дозвали су његовог млађег брата Танасија кога је Васа заклео да му чува жену Насту и четворо деце и сахрани код цркве у Раковици. Умро је два сата касније, а са његовом смрћу изникла је легенда о јунаку који је био раван Обилићу, браћи Југовић и Љутици Богдану. Танасије Чарапић је одржао обећање колико је могао, погинуо је код Прахова на Дунаву 1810. године, борећи се у редовима хајдук Вељка Петровића. Ни судбина потомака двојице српских војвода Васе и Танасија није била посута ружама, јер ко год је био на супротној страни Милоша Обреновића морао је да плати главом или да бежи из земље.

Уређује: мр
сц. др Часлав
Антић

Инсомнија – аларм телесног часовника

НОЋ ЈЕ ЗА СПАВАЊЕ

Радимо и живимо против природе и против себе, узалудно опомињу научници. Умислили смо да можемо да занемаримо четири милијарде година еволуције и игноришемо чињеницу да смо се развијали у циклусу смењивања ноћи и дана. Оксфордски професор - неуролог Расел Фостер наводи да људи данас у просеку спавају сат или два краће него пре шездесет година, а непобитно је утврђено да континуиран мањак сна води у озбиљне здравствене ситуације.

У медицини је термином инсомнија означена несаница. Проузрокују је емоционални поремећаји, а као оболеле сврстава се у неуростеније, чија се основна карактеристика састоји од многобројних жалби на психички и физички замор, на општу психофизичку исцрпљеност, са низом субјективних тегоба у виду перманентне несанице или површног сна који не доноси одмор, итд. Пилуле за спавање могу довести до сна, али излечење зависи од тога да ли ће бити одстранен емоционални поремећај, што се постиже консултацијом психијатра. Међутим, поред овог психичког поремећаја, чије се промене дешавају у централном нервном систему, на које не можемо утицати без помоћи лекара, многи себе често доводе у стање несанице, тј. поремећаја природно утврђеног ритма активности и одмора на које можемо утицати вољом и поштовањем природног циклуса смењивања дана и ноћи.

Драматично искакање из дневне шеме

Све се мање зна кад ко леже, а кад устаје. Погледајмо ноћу кроз прозор, у било који час и из многих околних станова видећемо плавкасто треперење светлости, поуздани знак да је телевизор свакако „будан“, а највероватније и власник, уколико није заспао испред екрана. Ту су и компјутерски екрани где се уз игрице остаје до касно у ноћ, па и до зоре. Нису ретке прилике да неке особе буду испред екрана и до седам сати изјутра и да се тек тада спремају за кревет!

Све се пореметило, животни ритам се изменио, онолики људи заменили дан за ноћ, и то не само код нас, где пензионери издржавају децу, а млади без посла седе код куће, и, нажалост, немају куда ујутру да журе. Мање-више на све стране смо сведоци драматичног искакања из некад

Од неспавања нарочито трпи организам

убицајене дневне шеме, што се назива циркадијалним ритмом, у значењу цикличних промена у физичком, психичком и менталном функционисању током 24 сата.

Захваљујући најпре технолошким иновацијама и безграничним могућностима забаве и комуникације, некадашњи дневни темпо активности, навијен према биолошком часовнику, замењен је практично непрекидном будношћу.

Радимо и живимо против природе и против себе, узалудно опомињу научници. Умислили смо да можемо да занемаримо четири милијарде година еволуције и игноришемо чињеницу да смо се развијали у циклусу смењивања ноћи и дана. Оксфордски професор - неуролог Расел Фостер наводи да људи данас у просеку спавају сат или два краће него пре шездесет година, а непобитно је утврђено да континуиран мањак сна води у озбиљне здравствене ситуације. Реч је о болестима које нам не падају напамет у овом контексту, попут карцинома, срчаних оболења, дијабетеса типа 2, разних инфекција или гојазности, а професор Фостер каже да више од 30 одсто случајева са којима се лекари суочавају, долази директно или индиректно од проблема сна.

Потребно седам сати сна

Телесни сат има утицаја на све биолошке процесе у људском организму. У кратком року промене нису уочљиве, али на дуже стазе тегобе могу бити прилично те-

шке, објашњава неуролог са Кембриџа Ахилеш Реди. Овај научник наводи да су трагови пренебрегавања биолошког часовника јасно видљиви „нарочито у случају рака дојке“. Његов савет је: живите у сагласју са природним ритмом и избегавајте јако осветљење уочи одласка на спавање, јер оно неповољно утиче на унутрашњи сат и припрему за сан. Светлост је и те како важан чинилац у деловању природних регулатора, а установљено је да је најнеповољније дејство плавичасте светлости (баш онакве каква исијава са телевизијских и компјутерских екрана.), зато што утиче на смањење лучења мелатонина, познатог као хормон сна. Сматра се да црвенкаста или наранџаста боја више одговарају сврси.

Остаје као главно питање колико се сна сматра довољним и који недостатак нас уводи у ризик од низа озбиљних болести. Знамо да је све индивидуално, па у одређеној мери и количина сна, али ипак само условно.

У просеку, сматра се, одраслој особи је потребно седам до девет сати сна, некад мало више или мало мање, а све испод шест сати је алармантно. Спавање је у сваком случају од кључне важности и за одржавање нормалног нивоа когнитивних вештина, говора, меморисања, размишљања, али и за комплетно психофизичко стање. Уосталом, има ли ичег бољег од благотворнијег и од блаженог сна.

Његово величанство лимон

УНИВЕРЗАЛНИ ЛЕК

Мало људи зна да је лимон одличан за лечење депресије и анксиозности. Помаже код алергија, а уколико желите побољшати његов učinak, свако вече пре спавања један лимун нарежите напола, посолите и ставите на тањир крај кревета.

Овај начин кориштења лимуна помаже код:

- Дисања (нарочито погодно за особе које се боре са алергијама, астмом, прехладом);

- Регулацију крвни притисак и циркулацију;

- Тера инсекте, лети је погодан јер одбија комарце;

- Помаже код промуклости;

- Утиче на расположење, лечи депресију, па се осећамо одморнији након буђења;

- Лако се будимо ујутро.

Уз све то лимун даје просторији (у којој спавамо и/или боравимо) угодан и свеж мирис током целе ноћи.

Хит пиће
залудило свет

СОК ОД КУПУСА

Пробајте овај
напитак

У овом чланку ћемо вам навести пет фантастичних разлога зашто би свакога дана требали пити сок од купуса. Јесте ли знали да ово чудесно пиће може пружити многе различите здравствене предности, као што су: превенција рака, лечење чирева, смањење лошег холестерола, итд.

Купус садржи велике количине бета-каротина, нетопива влакна, витамин Б1, витамин Б6, витамин Ц, витамин Е и витамин К, те минерале јода, магнезијума, гвожђа, калцијума и сумпора. Ово супер здраво поврће се вековима користи због својих јефтиних и терапијских лековитости.

Данас се сок од купуса може користити за лечење бројних болести, а ми ћемо вам навести пет:

1. Чир на желуцу

Медицински стручњаци тврде да сок од купуса сигуран природни лек за лечење чира на желуцу. Купус садржи природне изворе одређених материја који могу помоћи у заштити желуца и пробавног тракта.

Према недавном истраживању, објављеном у часопису *Journal of Medicine*, 13 пацијената с чиром на желуцу било је третирано са свежим соком од купуса. Истраживање је показало да је трајање лечења тих болесника било прилично брзо, само 10 дана.

Пацијентима који користе стандардну терапију требало је око 37 дана да оздраве. Медицински стручњаци су открили да купусов сок има антипептичку предност познату као витамин У, који хистамином спречава формирање пептичког улкуса.

2. За превенцију рака

Требали бисте знати да конзумирање купуса може значајно смањити ризик од рака дојке. Па, то је вероватно главни разлог зашто је купус једна од 14 најбољих намирница за превенцију рака и то је такође један од састојака ове дивовске борбе с раком.

Студија објављена у часопису *International Journal of Cancer* потврдила је да је велики унос поврћа попут купуса повезан са смањеним ризиком од рака дојке. Медицински стручњаци открили су да постоји снажна инверзна реакција између рака дојке и следећих врста воћа и поврћа: тамнозелено лиснато поврће, купус, мрква, парадајз, гљиве.

Медицински стручњаци су открили да се поврће, попут купуса, може користити како би се спречио развој неколико врста рака.

3. Снижава „лош“ холестерол (ЛДЛ-холестерол)

Недавна студија истраживала је учинке снижавања холестерола купуса. Учесници

тог медицинског истраживања конзумирали су две врсте пића у двоструко слепом истраживању. Пића су садржавала мешавину зеленог поврћа и воћа, са или без брокуле и купуса.

На крају студије медицински стручњаци су открили да су пацијенти који су пили напиток са купусом и брокулом смањили њихов ниво ЛДЛ-холестерола (такође познат као „лош“ холестерол). Они су такође открили да су брокула и купус корисни за снижавање лошег холестерола у особа с високим холестеролом.

4. Сок за мршављење

Овај супер сок здрав можете користити као средство мршављења. Он је нискокалоричан, што га чини здравим пићем за мршављење. Са овим напитком ћете изгубити тежину много брже.

5. За лепу кожу

Ово поврће садржи високе количине антиоксиданса и фитохемикалија које могу учинити чуда за вашу кожу. Купус се учини са витамином Ц, а сви знамо да је витамин Ц важан у промицању здраве коже, те је чест састојак у производима за негу коже.

Медицински стручњаци тврде да недостатак витамина Ц доприноси суву кожу, смањује еластичност... Витамин Ц је такође један од најбољих витамина за здраву кожу.

Средством које сви
имате у кухињи решите
се мрља, пега и
хиперпигментације

ЈЕДНОСТАВНО И ЕФИКАСНО

Хиперпигментација је поремећај боје коже окарактерисан тамним подручјима на кожи, а узрокован је порастом количине меланина, тамног пигмента коже. Изложеност сунчевој светлости, трудноћа, одређене болести, старост или траума могу довести до поремећаја меланина и створити неестетске смеђе мрље својствене овом бенигном поремећају.

Тачне узроке можемо поделити у две групе: спољашње и унутрашње. Спољни узроци могу бити они који долазе из околине, као што је изложеност сунчевим зрацима, или због хемијских спојева (бетасолсол, Миноциклин, естроген, прогестерон и слично). Унутаршњи узроци се односе на наслеђе – особе тамније коже имају већу склоност развијања овог поремећаја.

Пегице, старачке мрље и мрље од сунца су узроковане штетним ултраљубичастим зрацима сунца које оштећују меланин и резултирају привременом или трајном дисколорацијом. Често овакве мрље можете приметити на лицу и рукама, међутим, могу се јавити на било ком делу коже који је био изложен сунцу.

Природни лек против хиперпигментације, мрља, пега – рецепт: узмите 1 кашичицу куркуме у праху (турмерик), додајте 1 кашичицу сока од лимуна. Помешајте добро и нанесите на захваћена подручја. Оставите 15 минута да се осуши и потом исперите хладном водом.

SLUŠNI APARATI NA LEKARSKI RECEPT POSEBNE POGODNOSTI ZA VOJNE PENZIONERE !

- VRHUNSKA AMERIČKA TEHNOLOGIJA
- NEVIDLJIVI SLUŠNI APARATI
- PRODAJA NA RATE

BEOGRAD, Sazonova 18a
011/2435-924

NOVI SAD, Vase Pelagića 4
021/425-370

WWW.SLUSNIAPARATIZONEX.RS

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА

Љубомир Драгањац

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Милен
Чуљић

Година XV. Број 164. Септембар, 2017.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња,
Будимир М. Попадић, Душан Старчевић,
Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ
Добросав Алексић (Алексинац),
Предраг Добић (Сремска Митровица),
Радивоје Здравковић, (Подгорица),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабац),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Драган Дабетић (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић М. Чуљић, дописници
и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Тираж 3.000 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ЦИП –
Каталогизација
у публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ИССН
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часова;

***Љиљана ЈАКОВЉЕВИЋ**, из Београда, ул. Чубурска бр.2, Занатски центар „Пејтон“, тел. 011/2446977 и 064/1427122; Клијенте прима понедељком, средом и четвртком: зими од 17.00 - 19.00 а лети од 18.00 - 19.30;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**, из Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10, тел. 015/314307 и 064/2328165; Клијенте прима: четвртком од 18.00 - 19.00 часова;

***ВЕСОВИЋ Н. МИРЈАНА** у Београду, Ул.Шуматовачка бр. 149, суботом од 11-15 часова и у Крагујевцу – Ул.Светозара Марковића бр. 19, средом од 15-18 часова.

За потребе војних пензионера ови адвокати обављаће следеће правне послове: даваће бесплатне правне савете и пружаће све остале адвокатске услуге уз накнаду по важећој адвокатској тарифи умањеној за 20 одсто (адвокати Љиљана Јаковљевић и Гордана Бучевац Стефановић), односно 30 одсто (адвокат Ивана Јовановић). Редослед адвоката дат је по редоследу склапања уговора.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахране преко Удружења војних пензионера Србије требало би да знате да услуге могу користити чланови УВПС, чланови њихових породица, као и сви остали војни осигураници.

Преко Удружења могу се добити комплетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почести,
- помоћ око сређивања докумената пре и после сахране ради регулисања права чланова породице после смрти војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан породице преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се добити у месним и општинским организацијама УВПС, или директно на тел. 011/8333-142 и 011/6161-769; 064/1660-423 и 011/3181-812.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

Толико их је преостало да нису имали шта да кажу!

Преваре играју врзино коло, а вино се точи до замаже очи, док се не огласи ,новопечени' Месија.

Не дирајте ме! Ја сам вам сачувала истину о пореклу, издера се прашина!

Милорад Д. Бубања

Док сам био друг,
живео сам као господин.

Докле год ви опстајете,
ми имамо разлога да преживљавамо.

Док документи угледају
светлост дана,
наступи – поларна ноћ!

Зоран Р. Ковачевић

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стоматолошка ординација „Президент М“, Звездара, Михаила Булгакова (бивша Душана Петровића Шанета) 46, са тимом искусних стручњака, војним пензионерима нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматолошки преглед, консултација и стручно мишљење,

Остале стоматолошке услуге (протезе, пломбе, надоградње и друго), уз значајне финансијске погодности – плаћање на рате или са попустом, у зависности од врсте услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све стоматолошке услуге брзо, квалитетно и повољно.**

Телефони за контакт и информације: **011/342-7481, 063/214-800, 064/135-1487.**

МАЛИ ОГЛАС

Мењам стан од 78 кв. метара, плус тераса 15 кв. метара, новоградња у насељу „Степа Степановић“, ул. Шумадијске дивизије за одговарајући или мањи стан на Бежанијској коси или у Новом Београду. Телефон: 064/46 05 289.